

Karelia-ammattikorkeakoulu
Tradenomi (AMK)

Yritysanalyysi

Ilona Torvinen

Opinnäytetyö, joulukuu 2024

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2024
Liiketalouden koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä(t)
Ilona Torvinen

Nimeke
Yritysanalyysi

Toimeksiantaja
Yritys X ja Yritys Y

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kahdelle tiiviisti yhteistyössä toimivilla yritykselle yritysanalyysi. Yritys X toimii majoitus- ja ravintola-alalla ja Yritys Y tuottaa liikuntapalveluita ja hallinnoi kyseisen alueen kiinteistöjä. Tarkoituksena oli analysoida yritysten tilinpäätöksiä maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kannattavuuden tunnuslukujen avulla. Lisäksi yrityksistä tehtiin toimialavertailua toimialan ja kilpailevien yritysten tunnuslukuihin. Toimeksiantajayrityksien muodostamasta kokonaisuudesta tehtiin SWOT-analyysi ja tasapainotettu tulokortti.

Lähteenä käytettiin ammattikirjallisuutta, yritysten tilinpäätöksiä sekä internetistä löytyneitä luotettavia lähteitä. Teoreettinen pohja sisältää tietoa tilinpäätöksestä, tilinpäätösanalyysistä, toimialavertailusta, SWOT-analyysistä sekä tasapainotetusta tulokortista. Opinnäytetyö on tutkimuksellinen, jossa suurimmaksi osaksi käytettiin määrällisen tutkimuksen keinoja. Määrällisen tutkimuksen keinoja käytettiin tilinpäätösanalyysiin. Tilinpäätösanalyysin tietolähteet olivat toimeksiantajayrityksien tilinpäätökset ajoilta 2019–2023. SWOT-analyysin ja tasapainotetun tulokortin tiedot pohjautuvat kirjoittajan omiin kokemuksiin.

Tilinpäätösanalyysin avulla saatiin tietoon toimeksiantajayrityksien taloudellinen tilanne viime vuosina. Yritys X:n tilanne on selkeästi parempi kuin Yritys Y:llä. Yritys Y:n heikko tilanne näkyy vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden luvuissa. Koronapandemia näkyy molempien yritysten tunnusluvuissa heikentävästi. SWOT-analyysin ja tasapainotetun tulokortin tavoitteena oli saada uusia kehittämisideoita liiketoiminnan parantamiseksi eri näkökulmia hyödyntäen.

Kieli
suomi

Sivuja 49
Liitteet 2
Liitesivumäärä 5

Asiasanat
yritysanalyysi, tilinpäätösanalyysi, tasapainotettu mittaristo, SWOT-analyysi

THESIS
December 2024
Degree Programme in Business Administration

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author (s)
Ilona Torvinen

Title
Company Analysis

Commissioned by
Anonymous Commissioners

Abstract

The aim of this thesis was to conduct a business analysis for two companies operating in close cooperation. Company X operates in the accommodation and restaurant industry, whereas Company Y provides sport facilities and manages the buildings in the area. The purpose of the thesis was to analyze the companies' financial statements using key ratios of liquidity, solvency, and profitability. Furthermore, certain key ratios were compared with those of the industry and competing companies. A SWOT analysis and a balanced scorecard were created for the entity formed by the two companies.

The theoretical part of the study was based on professional literature, legal text, financial statements of the companies and reliable online materials. The theoretical background includes information on financial statements, financial statement analysis, industry comparison, SWOT analysis and balanced scorecard. This is a research-based thesis, where quantitative research methods were used for financial statements. The source of information for the financial statement analysis was the companies' financial statements for the years 2019-2023. The information for the SWOT analysis and balanced scorecard was based on the writer's own knowledge.

The financial statement analysis revealed the financial situation of the commissioning companies in recent years. Company X's financial situation was better than that of Company Y. The weak financial situation of company Y is reflected in the liquidity and solvency indicators. The impact of the COVID-19 pandemic impaired key ratios. The purpose of the SWOT analysis and balanced scorecard was to create new development ideas for improving business by utilizing different perspectives.

Language
Finnish

Pages 49
Appendices 2
Pages of Appendices 5

Keywords
company analysis, financial analysis, balanced scorecard, SWOT analysis

Sisältö

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen tavoite ja rakenne	1
1.2	Tutkimusmenetelmät	2
1.3	Aiemmat tutkimukset	3
1.4	Yritysesittelyt.....	4
2	Tilinpäätös	5
2.1	Tilinpäätös	5
2.2	Tuloslaskelma.....	7
2.3	Tase.....	8
2.4	Liitetiedot	9
3	Yritysanalyysi.....	10
3.1	Tilinpäätösanalyysi	10
3.2	Oikaistu tuloslaskelma ja tase.....	12
3.3	Tunnusluvut ja tunnuslukuanalyysi	13
3.3.1	Kannattavuuden mittarit.....	14
3.3.2	Maksuvalmiuden mittarit	17
3.3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	19
3.4	Toimiala- ja yritysvertailu	21
3.5	Tasapainotettu tuloskortti.....	22
3.6	SWOT-analyysi.....	24
4	Kohdeyrityksien yritysanalyysi	25
4.1	Tilinpäätösanalyysi	25
4.2	Tilinpäätöksien oikaisut.....	26
4.3	Tunnusluvut	28
4.3.1	Kannattavuuden tunnusluvut	28
4.3.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	33
4.3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	34
4.4	Toimiala- ja yritysvertailu	37
4.5	Tasapainotettu tuloskortti.....	40
4.6	SWOT-analyysi.....	42
5	Johtopäätökset	45
6	Pohdinta.....	47
	Lähteet.....	50

Liitteet

- Liite 1 Kululajikohtainen tuloslaskelma- ja tasekaava
- Liite 2 Nordea SWOT-pohja

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tavoite ja rakenne

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on analysoida yritysten X ja Y tilinpäätöksiä vuosilta 2019–2023, jotta saataisiin koko toiminnasta kattava kokonaiskuva. Yrityksistä ei ole aikaisemmin tehty kokonaisvaltaista yritysanalyysiä, jossa käsiteltäisiin molempia yrityksiä. Toimeksiantajayritysten tuloslaskelmat ja taseet oikeastaan vertailun helpottamiseksi. Tunnuslukuja tunnuslukuanalyysiin on valittu maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kannattavuuden osa-alueilta siinä määrin, että niiden avulla saataisiin selvitettyä oikea ja riittävä kuva yritysten taloudellisesta tilanteesta.

Tilinpäätösanalyysin lisäksi yritysten toimintaa tutkitaan SWOT-analyysin ja tasapainotetun tuloskortin avulla sekä vertaillaan yrityksiä X ja Y samalla toimialalla toimiviin yrityksiin ja yleisesti toimialaan. Näiden avulla hahmotetaan yritysten X ja Y vahvuuksia, heikkouksia ja kilpailukykyä. Toimialavertailun avulla saadaan tärkeää tietoa kilpailijoista sekä nähdään toimeksiantajayritysten suhde yleisesti toimialaan ja kilpaileviin yrityksiin. SWOT-analyysi, tasapainotettu tuloskortti ja toimialavertailu on tehty yhteisesti molemmista yrityksistä, koska yritykset yhdessä muodostavat asiakkaille näkyvän kokonaiskuvan. Yrityksistä X ja Y on kerrottu hieman tarkemmin luvussa 1.4.

Seuraavat kysymykset ovat antaneet pohjan tälle opinnäytetyölle. Millainen yritysten talousnäkyminen on ollut vuosina 2019–2023? Millaisessa tilanteessa kilpailevat yritykset ovat olleet vuosina 2019–2023? Miten yritysten yhteistä strategista suunnittelua ja kilpailukykyä voitaisiin parantaa?

Toisessa ja kolmannessa luvussa on käsitelty opinnäytetyöhön liittyvät teoriat. Toinen luku käsittelee yleisesti tilinpäätöstä ja siihen kuuluvia tietoja, kuten tuloslaskelmaa, tasetta ja liitetietoja. Kolmannessa luvussa on siirrytty yritysanalyysin käsittelyyn, jossa kerrotaan teoriapohjaa tilinpäätösanalyysille, toimialavertailulle, SWOT-analyysille sekä tasapainotetulle tuloskortille. Teorialuvuissa asioita on tuotu esille siinä laajuudessa, mitä yrityksen X ja Y osalta on ollut tarvetta. Esimerkiksi toimeksiantajayritykset ovat pieniä osakeyhtiöitä, joten suuryrityksiin tai muihin yhtiömuotoihin liittyviä teorioita ei tässä opinnäytetyössä käsitellä.

Neljännessä luvussa päästään tutkimusaiheen käsittelyyn teorialukujen pohjalta. Alkuun käsitellään kohdeyrityksen tunnuslukuja kummankin toimeksiantajayrityksen kohdalla erikseen. Yrityksen X ja Y tunnuslukuja ei verrata toisiinsa vaan kilpaileviin yrityksiin toimialavertailun kautta, koska tässä vertailussa tarkastellaan kokonais kuvaa, jonka yritykset X ja Y yhdessä muodostavat. Tasapainotetun tuloskortin avulla selvitetään vielä nopea ja kattava kuva yrityksen nykyisestä tilanteesta, ja SWOT-analyysin avulla selvitetään yrityksen vahvuudet ja heikkoudet sekä mahdollisuudet ja uhat. Tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin kautta pohditaan mahdollisia kehitysideoita yhteiseen toimintaan liittyen.

Viidennessä ja kuudennessa luvussa tiivistetään tutkimuksen tulos ja pohditaan kriittisestä näkökulmasta tutkimuksen lopputulosta ja vaikutusta. Viidennessä luvussa on tiivistetty neljännen luvun asiat lukijalle. Pohdinnassa käydään läpi opinnäytetyön prosessia sekä tutkimuksen luotettavuutta, eettisyyttä ja onnistumista.

1.2 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on tutkimuksellinen opinnäytetyö, jossa selvitetään kahden yrityksen taloudellista tilannetta viiden tai neljän edellisen tilinpäätöksen perusteella. Tilinpäätösten määrään vaikuttavat yrityksen tilinpäätöstahti. Tilinpäätökset ajoittuvat vuosille 2019–2023. Teoriaosuudessa lähdemateriaalina toimii ammattikirjallisuus, lakitekstit sekä luotettavat internet lähteet.

Tilinpäätösanalyysin tutkimustieto on kerätty kvantitatiivisin eli määrällisen tutkimuskeinoin, koska tutkimusaineisto on numeraalisessa muodossa eli tässä tapauksessa tilinpäätökset ovat määrällinen tutkimusaineisto. Määrällistä tutkimustapaa käytetään silloin, kun halutaan saada vastauksia kysymyksiin, kuinka paljon, miten usein tai miksi asiat ilmenevät. Määrällisen tutkimuksen tapoihin kuuluu esimerkiksi vertailevatutkimus, jonka avulla ymmärretään kahden tutkimuskohteen eroja ja samankaltaisuuksia paremmin. (Vilka 2021, luku 1.) Tässä opinnäytetyössä käytetään vertailevaa tutkimusmenetelmää tunnusluku- ja vertailemassa, koska toimeksiantajayrityksien tunnuslukuja verrataan toimialan keskiarvoihin ja kilpailevien yritysten tunnuslukuihin.

Laadullinen tutkimus on esimerkiksi uuden tiedon hankintaa, ymmärryksen syventämistä ja ilmiön tulkitsemista. Tavoitteena on saada kohdeaineistosta osallistuvien ihmisten näkökulma, jonka vuoksi tiedonkeruu menetelminä käytetään haastattelu- ja havainnointimenetelmiä. (Puusa & Juusa 2020, luku 4.) Tämän opinnäytetyön laadullisen tutkimuksen osaa käytetään SWOT-analyysin ja tasapainotetun tuloskortin kohdalla, jossa käytän omaa tietoa yritysten toiminnasta tilinpäätösten lisäksi.

1.3 Aiemmat tutkimukset

Tilinpäätösanalyysiin ja yritysanalyysiin liittyviä opinnäytetöitä on tehty paljon eri alan yrityksistä. Esimerkiksi Veijalaisen (2023) opinnäytetyö PunaMusta Media Oyj:stä, jossa on käsitelty yhtiön strategista onnistumista. Käsitteilyn apuna on käytetty tilinpäätösanalyysiä. Tilinpäätösanalyysin osalta Veijalaisen opinnäytetyö on samankaltainen tähän opinnäytetyöhön verrattuna, jossa on käsitelty kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Poikkeuksena on se, että PunaMusta Media Oyj on pörssiyhtiö, kun taas tämän opinnäytetyön toimeksiantajayritykset ovat pieniä osakeyhtiöitä. (Veijalainen 2023.)

Tämän opinnäytetyön yritysanalyysi kohdistuu matkailu- ja ravintola-alan yrityksiin, kuten Sotkasiiran (2021) opinnäytetyössä. Sotkasiira on käsitellyt opinnäytetyössään Matkailu Oy:tä, joka toimii hotelli- ja ravintola-alalla Lapin alueella. Hän on käsitellyt työssään tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin, ja sen kuinka koronapandemia on vaikuttanut yrityksen toimintaan. Sotkasiiran ja tämän

opinnäytetyön samankaltaisuus liittyy osayhtiöstä tehtyyn tilinpäätösanalyysiin, joka toimii hotelli- ja ravintola-alalla. Tässä opinnäytetyössä käsitellään tilinpäätösanalyysin lisäksi SWOT-analyysiä ja tasapainotettua tuloskorttia (Sotkasiira 2021.)

Mäki-Hakolan (2019) opinnäytetyö on yritysanalyysi Kuitu Media Oy:stä. Yritys on videotuotantoyritys, ja opinnäytetyössä on käsitelty yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta tilinpäätösanalyysin kautta. Yritystä on myös analysoitu SWOT-analyysin avulla ja vertailtu toimialaan, mitä on myös käsitelty tässä opinnäytetyössä. (Mäki-Hakola 2019.)

1.4 Yritysesittelyt

Yritys X on vuonna 2014 perustettu osakeyhtiö, joka toimii hotelli- ja ravintola-alalla Itä-Suomessa ja loppuvuodesta 2022 alkaen myös Pohjois-Pohjanmaalla yrityskaupan myötä. Yrityksen palveluihin kuuluu majoitustoimintaa, jota on tarjolla eritasoisissa ja -kokoisissa huoneissa yksinmatkaajille, perheille ja ryhmämatkailijoille. Yritys X tarjoaa kokous- ja tapahtumatiloja asiakkaille, jossa voidaan järjestää kokouksia, koulutuksia ja juhlia. Yrityksen ravintolapalveluihin kuuluu noutopöytäruokailut ja à la carte -menu sekä tilausruokailut. Henkilöstä on yhteensä noin 30 henkeä.

Yritys X toimii tiiviissä yhteistyössä Yritys Y:n kanssa muodostaen asiakkaille näkyvän kokonaisuuden. Yritys Y tuottaa liikuntapalveluita paikallisille asukkaille sekä hotellin asiakkaille vuodesta 1993 alkaen sekä hallinnoi myös alueen kiinteistöjä. Yritys Y:n liikuntapalveluihin kuuluu muun muassa kylpylä, kuntosalit ja ryhmäliikuntatunnit sekä erilaisia sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuuksia, kuten tennis-, jalkapallo- ja yleisurheilukentät sekä keilahalli. Työntekijöitä yrityksellä on noin 15 henkilöä.

Yhdessä yritykset muodostavat kattavan urheilu- ja hyvinvointikeskuksen majoitus- ja ravintolapalveluilla liitettynä. Asiakkaille tämä näkyy yhtenä kokonaisuutena eikä kahtena erillisenä yhtiönä.

2 Tilinpäätös

2.1 Tilinpäätös

Tilinpäätöksen materiaali syntyy yrityksen kirjanpidon tuotoksena. Kirjanpitovelvollisia ovat kaikki liike- tai ammattitoimintaa harjoittavat. Näitä ovat muun muassa osakeyhtiöt, osuuskunnat, avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt ja toiminimi-harjoittajat. Eri yhtiömuodoilla on erilaisia kirjanpitovelvoitteita. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2014, 19.) Tilinpäätös koostuu pakollisesta tuloslaskelmasta, taseesta ja liitetiedoista. Suuryrityksiltä ja yleisön edun kannalta merkittäviltä yhteisöiltä vaaditaan myös rahoituslaskelman tekemistä. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 39–40.) Kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 1 § mukaan, jos kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, tulee niiden laatia myös toimintakertomus.

Kirjanpitolain 1336/1997 1 luvun 4 ja 4 a § mukaan pienyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka päätyneellä tai välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi kohta seuraavista:

- Taseen loppusumma 6 000 000 euroa
- Liikevaihto 12 000 000 euroa
- Tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Pienyrityksen tilikauden pituus on 12 kuukautta, mutta toimintaa aloittaessa, lopettaessa tai tilinpäätöksen ajankohtaa muuttaessa tilikauden pituus saa olla enintään 18 kuukautta. Tilikauden vähimmäispituutta ei ole määritelty. (Kirjanpitolaki 1336/1997)

Eri maissa on oma kirjanpitolainsäädäntö, jonka mukaan tilinpäätökset luodaan. Euroopassa on kumminkin pyritty harmonisoimaan ei-listaamattomien yritysten tilinpäätöksiä, jotta ne olisivat enemmän vertailukelpoisempia keskenään. Eurooppalaiset pörssiyritykset noudattavat IFRS-normistoa, jota suomalaiset listaamattomat yritykset saavat myös noudattaa. (Kallunki 2022, 26.) Kirjanpitolain 1336/1997 1 luvun 1 § mukaan suomalaiset listaamattomat yritykset noudattavat kirjanpitolakia tilinpäätöksiä tehdessään.

Yrityksen tilinpäätös on luotava hyvän kirjanpitolain mukaan yleisiä periaatteita noudattaen. Kirjanpitolaki antaa yleiset ohjeet tilinpäätöksen tekoon sekä kirjanpitoasetus antaa tarkemmat selitteet, kuten tulos- ja tasekaavat. Yleisperiaatteen lisäksi on annettava oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta. Tärkeää on myös noudattaa oletusta kirjanpitovelvollisuuden jatkumisesta, laatimisperiaatteista ja -menetelmistä, jotta ne olisivat yhdenmukaisia tilikaudesta toiseen. Lisäksi on hyvä kiinnittää huomiota liiketapahtumien todelliseen sisältöön, noudattaa varovaisuutta riippumatta tuloksesta ja muistaa, että uusi tilikausi avataan perustuen edellisen tilikauden taseeseen sekä tilinpäätös luodaan suoritusperusteisesti sekä taseeseen merkittävä hyödyke tai erä tulee arvostaa erikseen. (Ikäheimo ym. 2014, 22.)

Tilintarkastuslain 1141/2015 2 luvun 2 § mukaan tilintarkastus voidaan jättää valitsematta, jos enintään yksi seuraavista kohdista täyttyy:

- loppusumma ylittää 100 000 euroa,
- liikevaihto ylittää 200 000 euroa tai
- palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

Tilintarkastuslain 1141/2015 2 luvun 4 § mukaan tilinpäätös on annetta tarkistettavaksi tilintarkastajille kuukautta ennen yhteisön tai säätiön toimielimen kokousta, jossa tilinpäätös vahvistetaan.

Tilinpäätös on oltava laadittuna neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös tarkistetaan tilintarkastajan toimesta ennen yhtiökokousta sekä tilinpäätös on oltava yrityksen omistajien saatavilla. Osakeyhtiössä hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja vahvistavat tilinpäätöksen allekirjoittamalla. Toimitusjohtaja vastaa osakeyhtiön juoksevasta hallinnosta, kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavuudesta. Edellä mainittujen asioiden asianmukaisesta järjestämisestä vastaa yhtiön hallitus. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 46–47.)

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo sen, mistä yrityksen tulos muodostuu, ja tuloslaskelman muodon säättää kirjanpitoasetus. Tuloslaskelman voi muodostaa kululajikohtaisesti tai toimintokohtaisesti. Suurin osa suomalaisista yrityksistä käyttää kululajikohtaista tuloslaskelmaa. (Ikäheimo ym. 2014, 23.) Tämän opinnäytetyön ensimmäisen liitteen ensimmäisellä sivulla on kuvattu kirjanpitoasetuksen 1339/1997 1 luvun 1 § mukainen kululajikohtainen tuloslaskelmakaava.

Tuloslaskelmassa kerrotaan yrityksen liikevaihto. Liikevaihto pitää sisällään yrityksen palveluista ja tuotteista saadut myynnit vähennyttynä mahdollisilla alennuksilla ja arvonalisäverolla. Mahdollista lisätuottoa saadaan yritykselle liiketoiminnan muista tuottoista, jotka eivät kuulu yrityksen liikevaihtoon. Erä käsittää monenlaisia tuottoja, joista yleisimmät ovat vuokra- ja konetuotot. Liikevaihto yhdessä liiketoiminnan muilla tuotoilla muodostavat yrityksen tuotot. (Ikäheimo ym. 2014, 134–135.)

Kulueriä tuloslaskelmassa ovat materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut. Materiaalit ja palvelut erä jaetaan kahteen osaan, jotka ovat ulkopuoliset palvelut sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat. Aineet, tarvikkeet ja tavarat jaetaan vielä eriin, jotka ovat ostot tilikauden aikana ja varaston muutos. Aineet, tavarat ja tarvikkeet ovat raaka-aineita ja tavaraostoja, kun taas ulkopuolisiin palveluihin luetaan kuuluvan alihankinta-ostot. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 135–137.)

Henkilöstökulut on jaettu kahteen ryhmään, jotka ovat palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut. Palkat ja palkkiot sisältävät työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkat ja palkkiot, kun taas henkilöstösivukuluihin kirjataan eläkekuluja ja muita henkilöstösivukuluja, jotka liittyvät pakollisiin ja vapaaehtoiisiin sosiaalietuuksiin. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 137.)

Poistot ja arvonalentumiserä on jaettu seuraaviin alaryhmiin:

- suunnitelmanmukaiset poistot
- arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
- vaihtuvien vastaavien poikkeuksellisiin arvonalentumiin. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 138–139).

Poisto- ja arvonalentumiserän jälkeen tuloslaskelmassa esitetään liiketoiminnan muut kulut, johon kuuluu kaikki muut kulut, joita ei voi edellä mainittuihin eriin kirjata. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 140.)

Kun liikevaihdosta on vähennetty kulut, saadaan selville yrityksen liikevoitto tai -tappio. Tämä kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan kannattavuutta. Liikevoitosta tai -tappiosta vähennetään tai lisätään rahoitustuotot ja -kulut, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot. Viimeisenä eränä vähennetään verot. Kaikkien näiden toimenpiteiden jälkeen saadaan selville yrityksen tilikauden voitto tai tappio. (Ikäheimo ym. 2014, 24.)

2.3 Tase

Taseen tarkoituksena on kuvata yrityksen taloudellista tilannetta tilinpäätös hetkellä. Taseen rakenne muodostuu vastaavaa ja vastattavaa osioista. Vastaavaa osio koostuu pysyvistä ja vaihtuvista vastaavista, kun taas vastattavaa osio muodostuu omasta pääomasta, tilinpäätössiirtojen kertymästä, pakollisista varauksista ja vieraasta pääomasta. Vastaavaa puoli kertoo, mistä yrityksen varat muodostuvat, kun taas vastattavaa puoli kertoo sen, miten se on rahoitettu. (Ikäheimo ym. 2014, 27, 29.) Tämän opinnäytetyön ensimmäisen liitteen toisella ja kolmannella sivulla esitetty taseen rakenne kirjanpitoasetuksen 1339/1997 1 luvun 5 § mukaan.

Pysyvien vastaavien alaryhmät ovat aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Pysyvien vastaavien määritelmänä voidaan pitää sitä, että niiden mahdollinen tuotto sijoittuu yli 12 kuukauden päähän. Aineettomat hyödykkeet sisältävät kirjaukset kehittämismenoista, aineettomista oikeuksista, liikearvosta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Aineellisia hyödykkeitä ovat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet. Lisäksi ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat kirjataan aineellisiin hyödykkeisiin. Sijoitukseen luetaan kuuluvan osuuksia muista yrityksistä ja saamisista. (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 114–118.)

Taseen vaihtuvat vastaavat ovat lyhempiäaikaisempia eriä tuottamaan tuloja yritykselle. Yleensä tuottoaika on alle tilikauden. Vaihtuvat vastaavat on jaettu neljään ryhmään, jotka ovat vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset. (Ikäheimo ym. 2014, 28–29.) Näistä saamiset, rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset kuuluvat rahoitusomaisuuteen (Leppiniemi & Kykkänen 2023, 119).

2.4 Liitetiedot

Tilinpäätöksestä on saatava riittävä ja oikea kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Välttämättä tase ja tuloslaskelma ilman liitetietoja eivät tätä kuvaa anna. Liitetiedot tarkentavat taseen ja tuloslaskeman erien sisältöä. Kirjanpitolainsäädäntö määrää liitetietojen esittämispaikan tilinpäätöksessä. (Ikäheimo ym. 2014, 30.)

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävien tietojen 1753/2015 3 luvun 1–13 § mukaan liitetietona on esitettävä seuraavat tiedot siltä osin kuin ne ovat pienyritykselle tarvittavia. Tällaisia liitetietoina esitettäviä tietoja ovat arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät. Liitetiedot tarvitaan myös poikkeuksellisista tuotto- ja kulueristä, tilikauden jälkeisistä olennaisista tapahtumista, yli viiden vuoden kuluttua erääntyvistä lainoista, annetuista vakuuksista, taseen ulkopuolista sitoumuksista ja järjestelyistä sekä eläkevastuista. Keskimääräinen henkilömäärä tilikauden aikana sekä omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja luovutukset on esitettävä liitetietona tilinpäätöksessä. Lisäksi liitetietoihin kuuluvat liiketoimet

intressitahojen kanssa, arvonkorotusrahasotot, tiedot käypään arvoon merkitsemisestä sekä lainat toimitusjohtajalle ja hallintoelimiin kuuluville henkilöille sekä heidän puolestaan annetut sitoumukset. (Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 1753/2015)

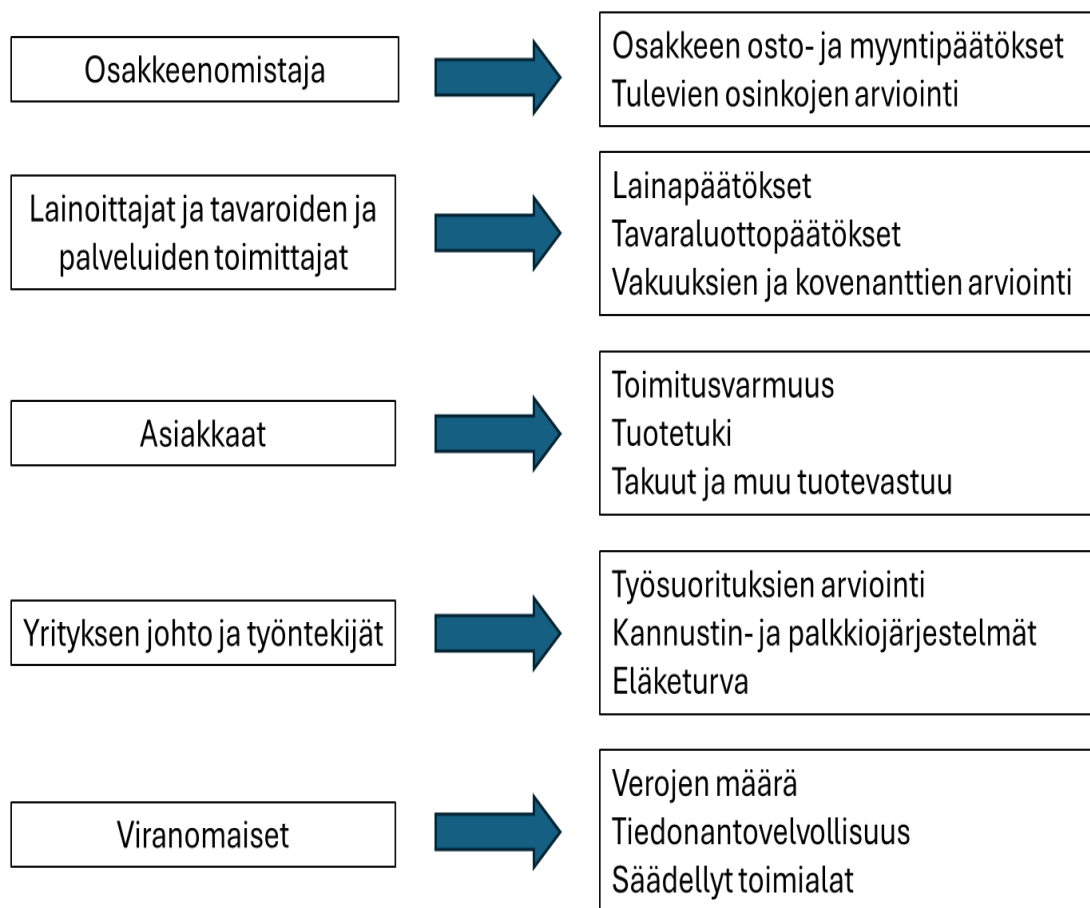
3 Yritysanalyysi

3.1 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysin vahvuutena pidetään vertailumahdollisuutta, kuten tilinpäätöksien vertailua eri vuosien välillä. Näin ollen tilinpäätösanalyysi on keskeinen arviointityökalu yrityksen taloudellista tilannetta tarkastellessa paljastaen sen erilaiset mahdollisuudet. Sen avulla voidaan arvioida yrityksen kannattavuutta, kasvua ja liiketoiminnan riskejä. Sidosryhmät käyttävät yrityksen taloudellisia tietoja tehdessään päätöksiä liittyen kyseiseen yritykseen. (Kallunki 2022, 14–15, 17.)

Tilinpäätösanalyysin avulla halutaan selvittää, onko taloudelliset päätökset olleet kannattavia, jotta saadaan selville yrityksen taloudellinen asema ja menestys. Tilinpäätösanalyysin kuuluu myös eri tunnuslukujen tulkitsemista. (Ikäheimonen ym. 2014, 45.) Tilinpäätösanalyysi on osa yritysanalyysia, mihin kuuluvat muut yritykseen liittyvät tiedot, kuten kilpailijoihin ja toimialaan liittyvä informaatio (Kallunki 2022, 16).

Kuviossa 1 on kuvattu yrityksen sidosryhmät ja tilinpäätösanalyysin käyttökohdet. Tärkein tietolähde osakkeenomistajille on tilinpäätös ja sen analysointi, jonka pohjalta he tekevät osakkeiden osto- ja myyntipäätökset. Listaamattomista yhtiöistä mahdollinen sijoittaja tekee itse tilinpäätösanalyysin yrityksestä, johon olisi sijoittamassa. Velkojia kiinnostaa tieto, pystyykö yritys maksamaan lainojaan takaisin ajallaan ja millainen on yrityksen velkaantuneisuus, maksuvalmius ja kannattavuus. Tavarantoimittajia kiinnostaa yrityksen lyhyen ajan maksukyky, ja näitä kuvaavia tunnuslukuja on usein laskettu valmiiksi tilinpäätöksen analysointia varten. (Kallunki 2022, 17–19).

Kuvio 1. Yrityksen sidosryhmät ja tilinpäätösanalyysin käyttökohteet (Kallunki 2022, 21).

Asiakkaat saavat yrityksen tilinpäätösanalyysistä selville onko yrityksen taloudellinen tilanne sellainen, että toimitusvarmuus, tuotetuki ja takuu säilyisivät. Viranomaisista verottajaa kiinnostaa yrityksen verotettava tulos, joka saadaan selville tilinpäätöksen avulla. Yrityksen johdon ja työntekijöiden mahdolliset tulos-palkkiot määräytyvät monessa yrityksessä tilinpäätösanalyysissä selville tulevista tunnusluvuista. (Kallunki 2022, 22.) Samasta tietolähteestä eli tässä tapauksessa tilinpäätöksestä saadaan selville kaikkia osapuolia kiinnostavia tietoja tukemaan heidän päätöksiään muokkaamalla lähdemateriaalia haluttuun tarpeeseen nähden. Eri tahoilla on erilaiset tarpeet liittyen tilinpäätöksen osiin ja niistä saatuihin tunnuslukuihin. (Ikäheimonen ym. 2014, 47.)

Aikasarja- ja poikkileikkausanalyysit ovat perinteisiä tilinpäätösanalyysin työkaluja. Aikasarja-analyysissä eri vuosien tunnuslukuja verrataan keskenään. Tärkeää on muistaa, että aikasarja-analyysissä tunnusluvut ovat saman yrityksen tunnuslukuja, mutta eri vuosien tilinpäätöksistä. Näillä seurataan yrityksen kehitystä, jonka vuoksi on hyvä laskea tunnuslukuja useammalta vuodelta nähdäkseen pitkän aikavälin muutos. Poikkileikkausanalyysissä tunnusluvut ovat eri yritysten tunnuslukuja samalta ajankohtaa, joita verrataan keskenään. Poikkileikkausanalyysin avulla verrataan yrityksen kehitystä kilpailijoihin nähden. (Kallunki 2022, 80–81.)

3.2 Oikaistu tuloslaskelma ja tase

Yritystutkimus Ry on julkaissut teoksen Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi (2017), jossa on kuvattu tilinpäätöksen oikaisuun liittyviä asioita sekä kerrottu tärkeimpiä tunnuslukuja. Tilinpäätösanalyysiä varten tuloslaskelmaa ja tasetta oikaistaan, jotta sen analysointi ja vertaileminen eri vuosien sekä eri yritysten välillä olisi yhdenmukaisempaa. (Yritystutkimus 2017, 18.)

Tuloslaskelman oikaiseminen antaa vertailukelpoisemman ja oikeamman kuvan yrityksen kannattavuudesta. Myynti- ja käyttökate ei esitetä kirjanpitoasetuksen tuloslaskelmassa, mutta ne esitetään oikaistussa versiossa. Pörssiyritysten tilinpäätöseriä järjestellään uusiksi oikaistaessa ilman numeraalisen arvon muuttamista, mutta muun kuin pörssiyritysten tilinpäätöksen numeraalisia arvoja voidaan oikaista, kuten palkkakuluja omistajien osalta. (Kallunki 2022, 73; Yritystutkimus 2017, 18.)

Taseen oikaisulla pyritään saamaan tilinpäätöshetkellä oikea ja vertailukelpoinen kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Esimerkiksi liikearvo, joka on arvoton, poistetaan kerralla taseen vastaavista ja omasta pääomasta. Oikaistussa taseessa omistetun yrityksen osakkeiden tasearvo poistetaan omasta pääomasta ja osakkeista, jos omistetun yrityksen oma pääoma on arvoton. (Yritystutkimus 2017, 31–32, 35.)

Pääomalaina on kirjattu omana eränään lainanottajan taseeseen. Vieraaseen pääomaan kirjattu pääomalaina pitää oikaista siltä osin, että kertyneet tappiot saadaan katettua ja sidottu oma pääoma saadaan pidettyä omassa pääomassa. Negatiivinen oma pääoma velvoittaa oikaisemaan pääomalainaa omaan pääomaan siten, että omaksi pääomaksi muodostuu sidotun oman pääoman määrä. Tämä oikaisu parantaa yrityksen omavaraisuutta. (Yritystutkimus 2017, 46–47.)

3.3 Tunnusluvut ja tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuja voidaan luokitella monella tapaa, mutta tyypillisin tapa on jakaa ne kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuihin (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2021.)

Kannattavuuden tunnusluvut voidaan jakaa pitkän ja lyhyen aikavälin lukuihin. Luvussa 3.3.1 on esitetty lyhyen aikavälin tunnusluvuista liiketulos-, käyttökate- ja nettotulosprosentit, kun taas pitkän aikavälin tunnuslukuja ovat oman ja sijoitetun pääomantuotto prosentit. Kannattavuutta voidaan määritellä siten, että yritys on pitkän aikavälin myyntituloillaan katettava velvoitteiden hoitamisesta ja pystyttävä tuottamaan omistajilleen korvausta heidän sijoittamalleen pääomalle. (Neilimo & Uusi-Rauva 2022, 274).

Tämän opinnäytetyön luvussa 3.3.2 on käsitelty maksuvalmiuden tunnuslukuja. Maksuvalmiudella tarkoitetaan sitä, että yritys pystyy selviytymään juoksevista kuluista sekä hoitamaan maksut ajallaan lyhyellä aikavälillä. Maksuvalmiuden ollessa heikko voi yritys pahimmillaan ajautua maksukyvyttömäksi eli ei pysty hoitamaan laskujaan tai maksamaan työntekijöilleen palkkoja ajallaan. Maksuvalmiuden ollessa pitkään heikko yritys ajautuu lopulta konkurssiin. (AlmaInsight 2024.)

Vakavaraisuutta on käsitelty tämän opinnäytetyön luvussa 3.3.3. Vakavaraisuuden tunnusluvut mittaavat rahoitusrakenteita ja niiden kestävyyttä sekä terveyttä (Jormakka ym. 2021). Keskeisimmät tunnusluvut ovat omavaraisuusaste ja nykypäivänä suosioon noussut nettovelkaantumisaste (Neilimo & Uusi-Rauva 2022, 287).

3.3.1 Kannattavuuden mittarit

Yritystutkimuksen (2017, 63) mukaan yrityksen taloudellista tilannetta voidaan kuvata kannattavuuden avulla, ja ilman hyvää kannattavuutta yritys ei pysty loputtomiin jatkamaan toimintaansa. Kannattavuutta voidaan mitata katemittareilla, jotka ovat liikevaihtoon suhtautettuja sekä tuottomittareilla, jotka ovat pääomaan suhtautettuja. Edellä mainittuja liikevaihtoon suhtautettuja katemittareita ovat esimerkiksi myyntikateprosentti, käyttökateprosentti ja nettotulosprosentti. Oman pääoman tuotto-prosentti ja sijoitetun pääoman tuotto-prosentti ovat pääomaan suhtautettuja katemittareita. (AlmaInsights 2024.)

Liikevaihdolla kuvataan varsinaisesta toiminnasta saatuja tuottoja, joista on vähennetty alennukset ja arvonlisäverot sekä muut välittömästi myynnin määrään liittyvät verot. (Yritystutkimus 2017, 18). Liiketulos on tuloslaskelman ensimmäinen välitulostulo kertoen varsinaisen liiketoiminnan tuotosta jääneen määrän ennen rahoituseriä ja veroja, jolloin lähtökohdat ovat vielä samat velallisella ja velottamalla yrityksellä. Lisäksi liiketulos ottaa huomioon käyttöomaisuuden poistot. Liiketulos ja liiketulosprosentti ovat hyviä tunnuslukuja samalla toimialalla toimivien yritysten vertailuun, ja niiden avulla voidaan seurata yksittäisen yrityksen kehitystä. Ohjearvoina voidaan pitää, että yli 10 % liiketulosprosentti on hyvä, 5 %-10 % on tyydyttävä ja alle 5 % on heikko. (AlmaInsights 2024.) Kaavassa 1 on esitetty liiketulosprosentin laskukaava.

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 1. Liiketulosprosentti.

Käyttökate kuuluu oikaistuun tuloslaskelmaan, ja se saadaan laskettua, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökate kuvaa sitä katetta, mitä yritykselle jää liikevaihdosta vähennettynä toimintakuluilla. Käyttökateen on riitettävä kattamaan lainanhoitokulut, verot, investoinnit ja voitonjaon. (AlmaInsights 2024.) Kaavassa 2 on esitetty käyttökateprosentin laskukaava.

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 2. Käyttökateprosentti.

Käyttökateen ja käyttökateprosentin viitteelliset arvot vaihtelevat yrityksen toimialan mukaan. Näin ollen tämä tunnusluku ei käy eri toimialalla olevien yritysten vertailuun. Toimialan sisällä tunnusluvun vertailua heikentää esimerkiksi tuotantovälineiden omistusmuoto. Tuotantovälineet voivat olla itse ostettuja tai vuokrattuja. Jos yritys on vuokrannut tuotantovälineet, ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin ennen käyttökateä ja omistaessa kulut näkyvät käyttökateen jälkeen. Tämän takia tunnusluvulle ei ole määritelty tavoitearvoja. Teollisuuden alalla käyttökateprosentti on pääsääntöisesti 5 %-20 %, kaupan alalla 2 % - 10 % ja palvelualoilla 5 % - 15 %. (Yritystutkimus 2017, 64.)

Nettotulos kertoo yrityksen taloudellisesta tilanteesta siltä kannalta, pystyykö yritys selviytymään varsinaisella liiketoiminnalla lainojen koroista, käyttöpääoman ja investointien oman osuuden rahoituksista. Yrityksen voitonjakotavoitteet määräävät nettotuloksen riittävyden. Nettotulos ei sisällä satunnaisia eriä eikä tilinpäätössiirtoja. Luku soveltuu eri toimialoilla toimivien yritysten vertailuun. (AlmaInsights 2024.) Kaavassa kolme 3 on esitetty nettotulosprosentin kaava sekä nettotulokseen lisättävät ja vähennettävät erät.

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Nettotulos = liiketulos +/- rahoituserät +/- verot

Kaava 3. Nettotulosprosentti ja nettotulos.

Pääomantuottoa voidaan mitata esimerkiksi oman pääoman tuotolla (ROE) ja sijoitetun pääoman tuotolla (ROI/ROCE). Oman pääoman tuottoprosentti on yksi tärkeimmistä sijoittajien ja omistajien käyttämistä tunnusluvuista. Sillä mitataan yrityksen kykyä huolehtia omistajiensa sijoittamista pääomista yritykseen. Tunnusluvun avulla saadaan selville, kuinka paljon tuottoa on kertynyt tilikauden aikana omalle pääomalle. Tilikauden ollessa muu kuin 12 kuukautta, silloin nettotulos jaetaan tilikauden pituudella ja kerrotaan 12:sta. (AlmaInsights 2024.)

Kaavassa 4 on esitetty oman pääomantuottoprosentin laskukaava, jossa oikaistu oma pääoma keskimäärin on tilikauden alun ja lopun keskiarvo.

$$\text{Oman pääomantuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Kaava 4. Oman pääomantuottoprosentti.

Taulukossa 1 kerrotaan oman pääomantuottoprosentin viitteelliset arvot. Tavoitetaso määräytyy omistajien asettamien tavoitteiden mukaan. Tuottoa on saatava vieraan pääoman lisäksi omalle pääomalle. (Yritystutkimus 2017, 68.)

Erinomainen	Yli 20 %
Hyvä	15–20 %
Tyydyttävä	10–15 %
Välttävä	5–10 %
Heikko	Alle 5 %

Taulukko 1. Oman pääoman tuottoprosentin viitearvot (AlmaInsights 2024).

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on tärkeä tunnusluku tilinpäätösanalyysissä, joka mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta. Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona. Tilikauden ollessa muu kuin 12 kuukautta, silloin sijoitettu pääoma keskimäärin jaetaan tilikauden pituudella ja kerrotaan 12:sta ennen tunnusluvun laskentaa. Kyseinen tunnusluku soveltuu eri toimialoilla olevien yritysten vertailuun keskenään. (AlmaInsights 2024.) Alla olevassa taulukossa 2 on kuvattu tunnusluvun viitteelliset arvot.

Erinomainen	Yli 15 %
Hyvä	10–15 %
Tyydyttävä	6–10 %
Välttävä	3–6 %
Heikko	Alle 3 %

Taulukko 2. Sijoitetun pääomantuottoprosentin viitearvot (Alma Insights 2024).

Kaavassa 5 on kuvattu sijoitetun pääomantuotto-%:n laskukaava. Sijoitettu pääoma on yhtä kuin oma pääoma laskettuna yhteen korollisten velkojen kanssa. Sijoitettua korollista vierasta pääomaa ovat pääomalainat, lainat rahoituslaitoksilta, taikaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta, sisäiset pitkäaikaiset velat, muut pitkäaikaiset velat sekä muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat. (Yritystutkimus 2017, 67.)

$$\text{Sijoitetun pääomantuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulu} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Kaava 5. Sijoitetun pääomantuotto-%.

3.3.2 Maksuvalmiuden mittarit

Quick ratio ja current ratio ovat staattisia maksuvalmiuden mittareita, jotka lasketaan taseen luvuista. Lukuja käytettäessä on hyvä muistaa, että tunnusluku kertoo yrityksen maksuvalmiudesta tilinpäätöshetkellä, joten maksuvalmius voi poiketa rajustikin tilikauden aikana. (AlmaInsights 2024.) Maksuvalmiudesta käytetään myös sanaa likviditeetti. Likviditeettiä ei kuitenkaan pidä olla myöskään liikaa, ja se kannattaakin sijoittaa investointeihin, maksaa omistajille osinkoa tai mahdollisesti maksaa korollista vierasta pääomaa pois. (Kallunki 2022, 125.)

Quick ratio on yksi maksuvalmiuden tunnusluku, joka kertoo yrityksen tilasta selviytyä lyhytaikaisista veloista omaisuuserillään, jotka ovat nopeasti muutettavissa rahaksi. Näin ollen se kertoo yrityksen maksu- ja kassavalmiudesta. Tunnuslukua voidaan käyttää yrityksien väliseen vertailuun, jotka toimivat samalla toimialalla. (AlmaInsights 2024.) Quick ratio tunnusluvussa vaihto-omaisuutta ei lueta kuuluvan yrityksen likvideihin rahavaroihin, joten rahoitusomaisuudesta vähennetään vaihto-omaisuuden osuus pois. (Kallunki 2022, 126.) Kaavassa 6 on esitetty quick ration laskukaava, jossa lyhytaikaiset saamiset, raha- ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit muodostavat rahoitusomaisuuden.

$$\text{Quick Ration} = \frac{\text{Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma – lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut}}$$

Kaava 6. Quick ratio.

Quick rationin ollessa yksi silloin yritys kattaa lyhytaikaiset velat rahoitusomaisuudellaan, joten suositusarvona pidetään kyseistä lukua. Kun varastossa on paljon tavaraa, on melkein mahdotonta päästä hyvälle tasolle. Kategorian viitearvot ovat esitetty taulukossa 3. Tunnuslukua analysoitaessa kannattaa tarkastella pääomarakennetta. Esimerkiksi omavaraisuusasteen ollessa tarpeeksi hyvä yritys voi paikata kassavajettaan myös lainarahalla. (AlmaInsights 2024.)

Erinomainen	Yli 1,5
Hyvä	1,0–1,5
Tyydyttävä	0,5–1,0
Välttävä	0,3–0,6
Heikko	Alle 0,3

Taulukko 3. Quick ration viitearvot (AlmaInsights 2024).

Current ratio on myös maksuvalmiuden tunnusluku, jonka avulla arvioidaan yrityksen maksuvalmiuden kehitystä. Current ratio tunnusluvussa otetaan laskukaavaan mukaan myös vaihto-omaisuus, joka jätettiin huomioimatta quick rationin kohdalla. (AlmaInsight 2024.) Kallunkin (2022, 127) mukaan on tärkeää muistaa vaihto-omaisuutta realisoitaessa, että siihen liittyy epävarmuuksia, jotka on otettava huomioon tunnuslukua käytettäessä. Kaavassa 7 on esitetty current rationin laskukaava.

$$\text{Quick Ration} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 7. Current ratio.

Current ratiota pidetään parempana tunnuslukuna kuin quick ratiota vertailemaan samalla toimialalla toimivien yritysten maksuvalmiutta. Tunnusluku soveltuu myös yksittäisen yrityksen maksuvalmiuden kehityksen seuraamiseen. Tämän tunnusluvun kohdalla pätee sama ominaisuus liittyen pääomarakenteen tarkastelemisen yhteyteen kuin quick rationin kohdalla eli lyhytaikaista rahoitusvajetta voidaan paikata velalla, mikäli tulorahoitus on runsas ja vakaa. Taulukossa 4 esitetty tunnusluvun viitteelliset arvot, kun yli 2,5 tulos on erinomainen ja alle yksi on heikko. (AlmaInsights 2024.)

Erinomainen	Yli 2,5
Hyvä	2,0–2,5
Tyydyttävä	1,5–2,0
Välttävä	1,0–1,5
Heikko	Alle 1,0

Taulukko 4. Current ration viitearvot (AlmaInsights 2024).

3.3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yritystutkimuksen (2017, 69) mukaan omavaraisuusaste on staattinen rahoitusrakenteen tunnusluku, joka kertoo yrityksen vakavaraisuudesta, tappionsietokyvystä ja kyvystä selviytyä maksuistaan pitkällä aikavälillä. Kaavassa 8 on esitetty omavaraisuusaste-prosentin laskukaava. Kaavassa olevat omat varat muodostuvat, kun taseen oma pääoma, vapaaehtoiset varaukset, poistoero verovelalla vähennettynä ja oman pääoman ehtoiset pääomalainat on laskettu yhteen. Taseen omat varat ovat suojana mahdollisia tappioita vastaan, ja omavaraisuusaste kertoo suojan vahvuuden lukuna. Yrityksen kannattaa pitää riittäviä varoja kattamaan toimintaansa mahdollisten vaikeiden aikojen varalta. (AlmaInsights 2024.)

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \frac{100 * \text{omat varat}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat ennakkomaksut}}$$

Kaava 8. Omavaraisuusaste.

Taseen perusteella laskettu omavaraisuusaste voi näyttää liian heikolta tai liian hyvältä, koska yrityksen käyttöomaisuuden käyvät arvot saattavat poiketa omaisuuden tasearvosta. Omavaraisuusaste lasketaan tilinpäätöspäivän taseen arvoista, jonka vuoksi se kuvaa vain sen hetkistä tilannetta. (AlmaInsights 2024.) Taulukossa 5 on kuvattu viitearvot omavaraisuusasteelle.

Erinomainen	Yli 50 %
Hyvä	35–50 %
Tyydyttävä	25–35 %
Välttävä	15–25 %
Heikko	Alle 15 %

Taulukko 5. Omavaraisuusasteen ohjearvot (AlmaInsights 2024).

Nettovelkaantumisaste tunnetaan myös englanninkielisenä terminä net gearing. Tällä tunnusluvulla kerrotaan yrityksen velkaantuneisuudesta. Kaavasta 9 nähdään, että tunnusluvussa mitataan korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Mikäli tunnusluvun haluaa prosentuaaliseen muotoon, kerrotaan kaavan tulos sadalla. (AlmaInsights 2024.)

$$\text{Net Gearing} = \frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma} = \text{omat varat}}$$

Kaava 9. Nettovelkaantumisaste.

Net gearing tunnuslukua tulkittaessa on otettava huomioon, että mitä suurempi luku on, sitä velkaantuneempi yritys on. Tunnusluku voi olla myös negatiivinen, jolloin yrityksellä ei ole korollista velkaa tai velka voidaan maksaa kassavaroilla pois. Korkeavelkaisuus on riskitekijä, ja mahdolliset rahoittajat eivät myönnä

rahoitusta tai lainaa nettovelkaantuneelle yritykselle. (AlmaInsights 2024.) Alla olevassa taulukossa 6 on esitetty nettovelkaantumisasesteprosentin ohjeelliset arvot. AlmaInsightsin (2024) mukaan tunnusluvun ollessa sata on silloin oma pääoma ja korollinen nettovelka yhtä suuret.

Erinomainen	Alle 10 %
Hyvä	10–60 %
Tyydyttävä	60–120 %
Välttävä	120–200 %
Heikko	Yli 200 %

Taulukko 6. Nettovelkaantumisasesteen ohjearvot.

3.4 Toimiala- ja yritysvertailu

Pääsääntöisesti tilinpäätökset ovat toimiala-analyysin perusteena. Yksittäisen yrityksen tilinpäätöksestä saatuja tietoja verrataan toimialan yhteenvetoon. Toimiala-analyysiä käytetään silloin, kun arvioidaan yrityksen luotto- tai sijoituskelppoisuutta omaan toimialaan nähden. (Salmi 2020, 269.)

Toimialaraportit laaditaan tunnusluvuihin, joissa tunnusluvut jaetaan mediaaniin, ylä- ja alakvartaaliin. Toisin sanoen yritykset laitetaan tunnuslukujen perusteella paremmuusjärjestykseen. Mediaani on luku, jonka keskimmäiseksi sijoittunut yritys on saanut. Yläkvartaaliin sijoittuvat ne luvut, jotka ovat mediaani suurempi, kun taas alakvartaaliin kuuluvat luvut ovat mediaania heikompia. (Salmi 2020, 269.)

Toimialavertailun avulla nähdään yrityksen vahvuudet kilpailijoihin nähden, kun tunnuslukuja vertaillaan kilpailevien yritysten välillä. Sitä kautta huomataan mahdolliset parannuskohteet, jotka liittyvät omaan yritykseen. Toimialavertailu mahdollistaa tulevaisuuteen katsomisen kilpailijoiden avulla, jotta voitaisiin mahdollisiin muutoksiin reagoida nopeallakin aikataululla. Samalla nähdään mihin suuntaan kilpailijoiden tilanne on menossa. (Rantalainen 2024.)

Toimialavertailun avulla oman yrityksen tunnusluvuihin nähtävä muutos verrattuna kilpailevan yrityksen tunnuslukuihin auttaa pysymään ajan tasalla markkinatilanteesta ja sen kehityksestä ja samalla nähdään kilpailevien yritysten muutokset. Toimialavertailua voidaan käyttää yhteistyötahojen valintaan ja uusien liiketoimintojen suunnitteluun. Näiden asioiden vuoksi vertailua kannattaa tehdä säännöllisesti. Vertailu ei ole ainoastaan menneen ajan seuranta vaan myös tulevaisuuteen katsomista (Rantalainen 2024.)

3.5 Tasapainotettu tulokortti

Tasapainotettu tulokortti on yritysten apuna muodostamassa tunnuslukujärjestelmää. Mittarien avulla pyritään tasapainoiseen kokonaisuuteen yrityksessä. Tasapainotettu tulokortti tai toisella nimellä tasapainotettu mittaristo (eng. balanced scorecard) kehitettiin 1990-luvun alussa uusiutumispaineisiin, jotka kohdistuivat laskentatoimeen. Mittaristot ovat laajentuneet strategisen johdon työkaluiksi, joilla täsmennetään strategioita, ja samalla halutaan strategian laajentuvan koko organisaatioon. (Neilimo & Uusi-Rauva 2022, 305–306.)

Tasapainotettu mittaristo on jaettu neljään osa-alueeseen, joista ensimmäinen on taloudellinen näkökulma ja loput kolme näkökulmaa ovat ei-taloudellisia mittareita. Asiakas, sisäiset prosessit sekä oppiminen ja kasvu ovat ei-taloudellisia näkökulmia. Taloudellinen näkökulma kuvaa mennyttä aikaa ja ei-taloudelliset näkökulmat vaikuttavat yrityksen tulevaan talouteen ja sen suorituskykyyn tulevaisuudessa. Näiden näkökulmien alle sijoitetaan mittarit, joiden tavoitetta seurataan. (Neilimo & Uusi-Rauva 2022, 306.)

Mittareiden on tarkoitus tukea strategian toteuttamista, jonka vuoksi se on kuviossa 2 keskellä kuviota. Ympärillä olevat osa-alueet ovat näkökulmia, jotka ovat avaintekijöitä, joista halutaan saada mittareiden avulla tietoa yritysjohdolle. Mittariston ja strategian välille halutaan muodostavaa joustava yhteys, joka muodostaa syy- ja seurausketjun. (Ikäheimo ym. 2014, 130–131.) Mittareita voi löytyä useita kymmeniä, mutta hyvänä määränä pidetään 10–20 mittaria yhteensä jokaisesta näkökulmasta eli noin 2–5 mittaria näkökulmaa kohti. (Jormakka ym. 2021, 271.)

Kuvio 2. Tasapainotetun mittariston osa-alueet.

Asiakasnäkökulmassa halutaan mittareiden avulla saada selville, miten asiakkaan tarpeet saadaan tyydytettyä. Yleisiä mittareita ovat esimerkiksi asiakastyytyväisyyskysely sekä tuotteen tai palvelun laatu. Sisäisen prosessin osa-alueella selvitetään yrityksen sisällä olevia asioita, kuten työntekijöiden taitoja, motivaatiota ja tuottavuutta tai prosessien laatua. Oppimisen ja kasvun näkökulma kuvaa yrityksen kykyä keksiä uutta tai parantaa ja kehittää vanhaa, jotta asiakkaiden tarpeet täyttyisivät. Talouden alueella mitataan sitä, miten edellä mainituissa osa-alueissa on suoriuduttu eli onko päästy tavoitteisiin. Talouden mittareita ovat erilaiset tunnusluvut, kuten oman pääomantuotto prosentti tai quick ratio. (Ikäheimo ym. 2014, 130.)

Päätavoitteena pidetään hyviä taloudellisia tunnuslukuja, mutta hyviin lukuihin vaikuttavat tyytyväiset asiakkaat. Jotta yritys saisi tyytyväisiä asiakkaita, tarvitaan osaavaa ja tyytyväistä henkilökuntaa. Myös strategiset tavoitteet tulisi täyttää, joka pitäisi pystyä kertomaan kaikille ymmärrettävästi. Se tarkoittaisi, että työntekijät tietävät hyvin, mitä heidän milloinkin pitäisi tehdä. (Vuorinen & Huikola 2023, 52)

3.6 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on kehitetty Yhdysvalloissa 1960-luvulla luomaan kokonaiskuvaa yrityksen tilanteesta. Jotta analyysin voi tehdä hyvin, on yritys ja sen toimintaympäristö tunnettava erittäin hyvin. SWOT-analyysin kuuluu neljä osa-aluetta, jotka on kuvattu kuvassa 1. Tarkoituksena on vertailla yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia kilpailuympäristön tekemiin mahdollisuuksiin ja uhkiin. (Vuorinen & Huikkola 2024, 97.)

Kuva 1. SWOT-analyysin osa-alueet.

SWOT-analyysin osa-alueet ovat nimeltään vahvuudet (strengths), heikkoudet (weaknesses), mahdollisuudet (opportunities) ja uhat (threats). Vahvuudet ja heikkoudet kuuluvat sisäisiin osa-alueisiin, jotka ovat tällä hetkellä olevia asioita. Ulkoiset osa-alueet ovat mahdollisuudet ja uhat, jotka tullaan mahdollisesti kohtamaan tulevaisuudessa. (Vuorinen & Huikkola 2023, 97–98.)

Tämän opinnäytetyön toisen liitteen sivulla yksi on Nordea listannut apukysymyksiä, joiden avulla asioita voi SWOT-analyysiin pohtia. Vahvuudet osa-alueen kysymykset liittyvät erottautumiseen ja kilpailuun. Heikkouden alueen kysymykset liittyvät kilpailussa pärjäämiseen tai lupauksien pitämiseen asiakkaille. Ulkoisten osa-alueiden kysymyksiä ovat jatkokehitykseen tai markkinointiin liittyviä sekä poliittisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin tai mahdollisiin esteisiin liittyviä. (Nordea 2024.)

Toisen liitteen toisella sivulla Nordea on listannut luokitteluideoita, joita voi hyödyntää. Vahvuuksia voi olla hinta ja palvelun laatu, ihmisten tieto, taloudelliset resurssit, sijainti, järjestelmä ja viestintä. Heikkouden teemoja voi olla pätevyyden puute, maine, varallisuus ja kassavirta sekä johtajuus. Mahdollisuuksia voidaan luokitella trendeihin, markkinoihin, teknologian kehitykseen sekä globaaliin kehitykseen, kun taas uhkien jako on tehty taloudellisiin vaikutuksiin, lainsäädäntöön, ympäristösäädöksiin ja kilpailijoihin. Liiketoimintaympäristö muuttuu jatkuvasti, joten SWOT-analyysiä kannattaa päivittää tasaisin väliin vastaamaan nykyhetken tilannetta. (Nordea 2024.)

4 Kohdeyrityksien yritysanalyysi

4.1 Tilinpäätösanalyysi

Johdanto-osiossa on esitelty Yritys X ja Yritys Y, jotka yhdessä muodostavat isomman kokonaisuuden. Näiden molempien yritysten kohdalla tilinpäätösanalyysi toteutetaan yhtiökohtaisesti. Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on tuoda esille yritysten taloudellista tilannetta yleisesti kaikille sitä tietoa tarvitseville. Tilinpäätösanalyysi toimii pohjana tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin käsittelyyn. Tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin avulla on tarkoitus tuoda kehitysideoita yritysten yhteiseen toimintaa ja niiden toimintojen tehostamiseen.

Tilinpäätösten analysointi tehdään vertailemalla yritysten X ja Y taloudellisia tunnuslukuja yritysten sisällä vertailemalla eri tilinpäätöksistä saatuja tunnuslukuja. Esimerkiksi Yrityksen X käyttökateprosenttia vuodelta 2023 verrataan Yrityksen X käyttökateprosenttiin, joka on vuodelta 2022. Näin saadaan selville käyttökateprosentin kehitys vuosien 2022 ja 2023 välillä.

Yrityksien X ja Y tunnuslukuja vertaillaan toimialan ja kilpailevien yritysten tunnuslukuihin. Tässä vertailussa on otettava huomioon, että yritykset erikseen edustavat erilaista toimialaa, kun taas yhdessä he muodostavat kokonaisvaltaisen kuvan majoitus- ja ravintola-alan toiminnasta, johon kuuluu tiiviisti lisäksi kylpylä, kuntosali ja muut liikunnalliset aktiviteetit unohtamatta tapahtumatoimintaa.

4.2 Tilinpäätöksien oikaisut

Yrityksen X tuloslaskelmassa ei ole ollut tarvetta suurille oikaisuille. Oheisen kuvan 2 mukaan ainoastaan poistot ja arvonalentumiset on siirretty liiketoiminnan muiden kulujen jälkeen, jotta saadaan laskettua käyttökate. Tiedossa ei ole, että liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyisi merkittäviä kertaluontoisia eriä. Palkkorajaukselle ei ole ollut tarvetta, sillä omistajien työpanos ei ole ollut merkittävä tai omistajat nostavat palkkaa, joka näkyy jo henkilöstökuluissa.

Oikaistu tuloslaskelma yritys X	9/18-8/19	9/19-8/20	9/20-2/22	3/22-5/23
Liikevaihto	3 382 329,69	2 263 694,93	3 275 082,8	4 822 261,81
Liiketoiminnan muut tuotot	206 907,90	212 223,39	724 852,19	272 937,78
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	3 589 237,59	2 475 918,32	3 999 934,99	5 095 199,59
Materiaalit ja palvelut				
Ulkopuoliset palvelut				
Henkilöstökulut				
Liiketoiminnan muut kulut				
Käyttökate	148 488,40	27 015,71	439 429,54	522 483,14
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä				
Liiketulos	87 326,82	-8 896,07	412 328,51	413 899,90
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä				
Välittömät verot				
Nettotulos	54 397,42	-40 214,24	392 779,09	330 923,65
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Kokonaisutulos	54 397,42	-40 214,24	392 779,09	330 923,65
Tilikauden tulos	54 397,42	-40 214,24	392 779,09	330 923,65

Kuva 2. Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma.

Yritykseltä Y saamien tietojen pohjalta tuloslaskelmassa ei ole ollut oikaistavaa muuta kuin liiketoiminnan muiden kulujen siirtäminen ennen poistoja ja arvonalentumisia, jotta saadaan käyttökate laskettua. Yrityksen omistajana toimii kunta sataprosenttisesti, joten omistajien osalta palkkakorjausta ei tarvitse tehdä. Tilinpäätöksien pohjalta ei ole tullut ilmi, että liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa olisi olennaisia ja merkittäviä eriä, jotka vaikuttaisivat vertailukelpoisuuteen. Kuvassa 3 on esitetty oikaistut tuloslaskelmat vuosilta 2019–2023 yrityksen Y osalta.

Oikaistu tuloslaskelma yritys Y	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	3 063 727,30	2 240 008,67	2 558 150,75	2 673 540,50	2 916 528,02
Liiketoiminnan muut tuotot	192 951,63	202 130,88	173 501,29	337 257,37	283 503,12
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	3 256 678,93	2 442 139,55	2 731 652,04	3 010 797,87	3 200 031,14
Materiaalit ja palvelut					
Ulkopuotiset palvelut					
Henkilöstökulut					
Liiketoiminnan muut kulut					
Käyttökate	314 893,39	98 846,94	174 399,34	310 833,92	186 510,16
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä					
Liiketulos	73 352,46	-134 315,60	-24 327,57	172 343,96	44 287,02
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä					
Välittömät verot					
Nettotulos	47 699,12	-158 700,39	-51 751,04	147 926,79	-34 321,20
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Kokonaisulos	47 699,12	-158 700,39	-51 751,04	147 926,79	-34 321,20
Tilikauden tulos	47 699,12	-158 700,39	-51 751,04	147 926,79	-34 321,20

Kuva 3. Yritys Y:n oikaistu tuloslaskelma.

Yrityksien X ja Y taseita ei tuoda julki tässä opinnäytetyössä. Mahdolliset oikaisu on kerrottu sanallisesti. Vastaavaa puolella ei ollut tarvetta oikaisuille liitetietojen perusteella kummankaan yrityksen kohdalla. Yrityksillä ei ole aineettomien hyödykkeiden erissä kehittämismenoja eikä menetettyä liikearvoa. Yrityksen Y aineellisissa hyödykkeissä on omistuksia saman konsernin yrityksistä ja omistusyhteisyryksistä, mutta niiden pääomaa ei ole menetetty, joten tarvetta oikaisuille ei ole. Liitetietojen perusteella kummankaan yrityksen saamisissa ja leasingomaisuudessa ei ole oikaisu tarvetta.

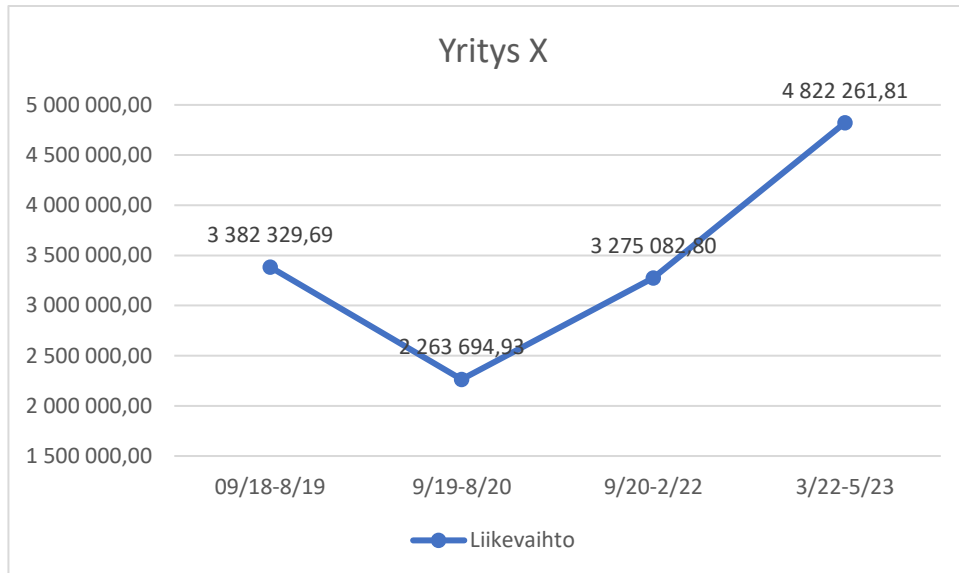
Yritys X:llä ei ole ollut oikaisutarvetta vastattavaa puolella, joten luvut siirretty suoraan sellaisenaan oikaistuun taseeseen. Yritys Y:n kohdalla oman pääoman ollessa negatiivinen voidaan tässä tilanteessa pääomalainaa oikaista vieraasta pääomasta omaan pääomaan.

4.3 Tunnusluvut

4.3.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Ensimmäisenä tunnuslukuna tarkastellaan molempien yritysten kohdalta liikevaihtoa, joka kertoo liiketoiminnan laajuudesta. Kaaviossa 1 ja 2 näkee, että yritysten X ja Y liikevaihdon muutos on ollut samansuuntainen. Kaavioista huomaa, että vuonna 2020 yritysten liikevaihto on tippunut reilusti. Vuonna 2020 alkanut korona ja siihen liittyvät rajoitukset vaikuttivat liikevaihtoon alentavasti. Itä-Suomalaisena matkailu- ja hyvinvointialan yrityksinä korona-aikaiset rajoitukset sekä itärajan sulkeminen ja sulun jatkuminen Ukrainan sodan myötä vaikuttivat venäläisten matkailijoiden määrään laskevasti, joka taas vaikutti yritysten liikevaihtoihin.

Yritys X:n liikevaihto on noussut rajusti kahden viimeisen tilinpäätöksen välillä, sillä liikevaihdon muutos on ollut 1 547 179,01 euroa, joka on suhteellisenä muutoksena 47,2 %. Syynä suurelle kasvulle on yhtiön laajentuminen ostaessaan lisää hotelli- ja ravintolaliiketoimintaa joulukuussa 2022. Liikevaihdon kasvusta voidaan päätellä, että Yritys X on toipunut hyvin korona-ajan rajoitusten vaikutuksista sekä venäläisten matkailijoiden puuttumisesta. Yritys X:n tunnusluvuissa pitää ottaa huomioon koko opinnäytetyön ajan tilikausien ajankohta sekä pituus. Kaaviossa 1 nähdään, että helmikuussa 2022 päättynyt tiikausi on 18 kuukautta ja toukokuussa 2023 päättynyt tilikausi on 15 kuukauden mittainen. Lisäksi tilikaudet eivät ole kalenterivuosia.

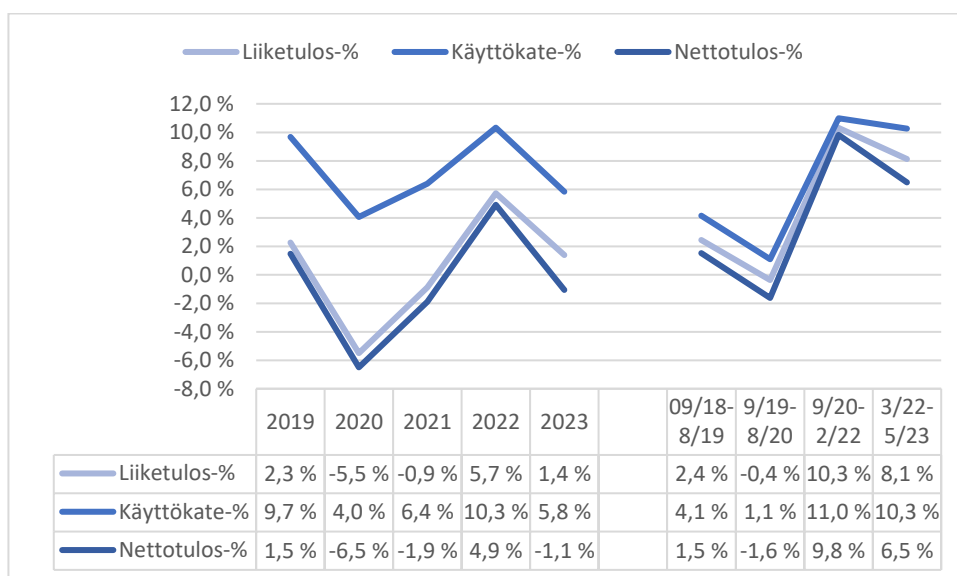
Kaavio 1. Yritys X:n liikevaihto.

Yritys Y:n liikevaihdon kasvu vuoden 2020 romahduksen jälkeen on ollut maltillisempi ja tasaisempi kuin Yritys X:llä. Liikevaihdon kasvuun on vaikuttanut hinnankorotukset, jotka johtuivat inflaation kasvusta koronapandemian jälkeisenä aikana. Suurin inflaation nousu on ollut vuosina 2022 ja 2023, kun se on vuonna 2023 ollut 6,3 % (Elinkeinoelämän keskusliitto 2024). Yritys Y ei ole kumminkaan saanut liikevaihtoaan nousemaan 2019 vuoden lukemiin. Tähän on vaikuttanut esimerkiksi se, että tapahtumia ei ole enää järjestetty siinä määrin kuin ennen vuotta 2019.

Kaavio 2. Yritys Y:n liikevaihto.

Vuonna 2020 rajusti vaikuttanut korona nähdään myös suhteellisissa tunnusluvuissa. Kaaviossa 3 vasemman puolen aikajana kuvaa Yrityksen Y liike- tulos-, käyttökate- ja nettotulosprosentteja, kun taas oikean puolen viivat ovat Yritys X:n vastaavat tunnusluvut neljältä edelliseltä tilikaudelta. Molempien yritysten kohdalla nähdään viivoilla samankaltainen suunta, että 2019 vuoden jälkeen tunnusluvut romahtavat ja nousevat tasaisesti vuosien 2021 ja 2022 aikana. Yritys X:n kohdalla muutos on ollut suurempi tilinpäätöksien 8/20 ja 2/22 välillä, jolloin käyttökateprosentti on kasvanut 9,9 prosenttiyksikköä. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys on saanut materiaali ja palvelut, ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut pienemmäksi suhteessa liikevaihtoon tai liikevaihdon kasvu on ollut suhteellisesti suurempaa.

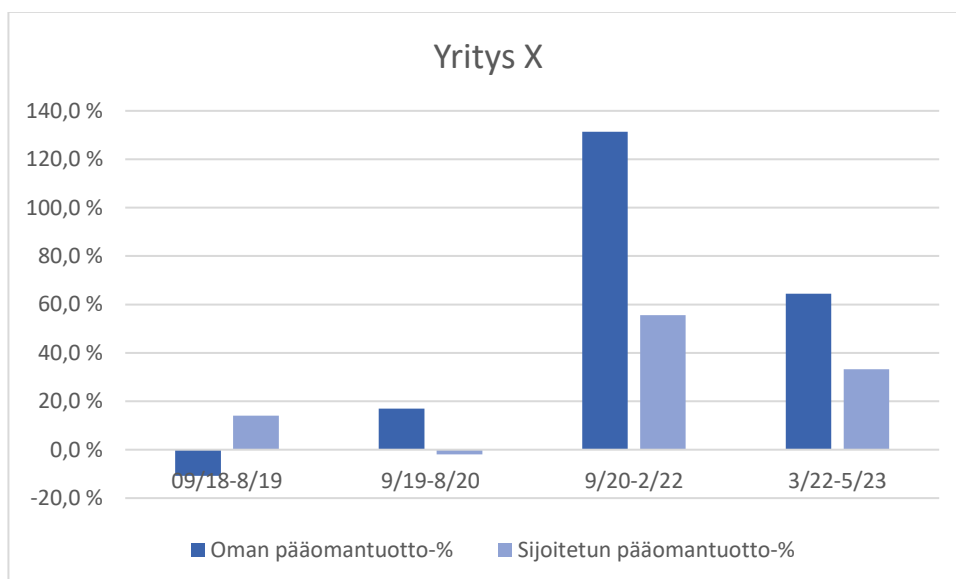
Kaavio 3. Yritys X:n ja Yritys Y:n liike- tulos-, käyttökate- ja nettotulosprosentit.

Erilaista yritysten kohdalla on käyttökateprosentti, koska se on Yritys Y:llä korkeammalla tasolla verrattuna liike- tulos- ja nettotulosprosenttiin. Tämä johtuu yrityksen Y suurista poistoista ja arvonalentumisista. Keskimääräisesti Yritys Y:llä on viidessä edellisessä tilinpäätöksissään maa- ja vesialueita, rakennuksia ja rakennelmia sekä koneita ja kalustoa taseessaan 3,1 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2023 kannattavuus on laskenut, joka huomataan myös kannattavuuden tunnusluvuissa. Raju inflaatio on heikentänyt kannattavuutta, vaikka liikevaihto onkin kasvanut. Inflaatio nosti kustannuksia, kuten vuokria ja lainojen korkokuluja sekä elintarvikekustannukset kasvoivat, joka heikensi ravintolatoiminnan katetta yleisesti myös koko alalla.

Yritys X:n nettotulosprosentin perusteella yritys on pystynyt selviytymään lainojen koroista, käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta varsinaisella liiketoiminnan tuotoilla viime vuosina pois lukien koronan aiheuttama notkahdus, joka näkyy 8/20 päättyneellä tilikaudella. Yritys Y:llä tilanne on ollut vuosien aikana heikompi, vaikkakin vuosi on ollut 2022 taloudellisesti parempi, mutta ei se ole yrityksen tilannetta parantanut kuin hetkellisesti.

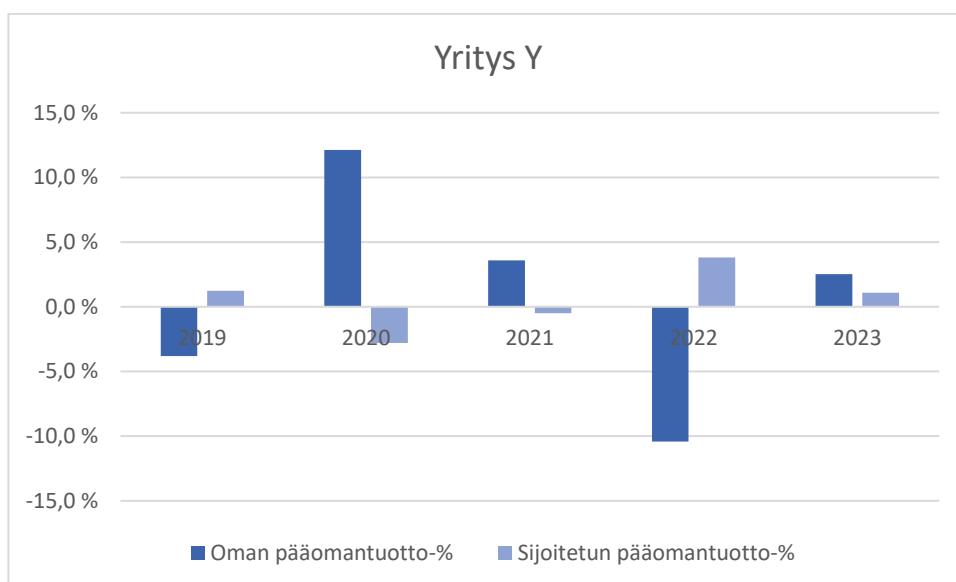
Yritys X:n oman pääomantuotto-% on ollut vertailutilikausilla pääsääntöisesti hyvällä tai erinomaisella tasolla pois lukien ensimmäisen vertailtavan tilikauden tulos, joka on ollut negatiivinen. Muutoksen näkee hyvin kaaviosta 4. Samassa kaaviossa on esitettyä oman pääomantuotto-% lisäksi sijoitetun pääomantuotto-% samoilta tilikausilta yrityksen X osalta. Elokuussa 2020 päättyneellä tilikaudella sijoitettu pääomantuotto-% on ollut negatiivinen, kun muutoin se on ollut hyvällä tai erinomaisella tasolla. 8/20 päättyneen tilikauden aikana vaikutti koronapandemia, joka sulki hotelli- ja ravintolatoiminnan reiluksi kolmeksi kuukaudeksi, jonka vuoksi myynti pysähtyi, mutta muutoin kulut pyörivät normaalisti. Tämä on vaikuttanut kannattavuuteen heikentävästi.

Kaavio 4. Yritys X:n oman pääomantuotto-% ja sijoitetun pääomantuotto-%.

Yritys X:lla on tunnusluvuissa ollut suuri nousu tilikausien 9/19–8/20 ja 9/20–2/22 välillä, joka kertoo, että koronan tuomista haasteista on selvitty erinomaisesti ja yrityksen pääoman käyttö on ollut tehokasta sekä kannattavuus hyvää. Yritys pystyy myös tekemään tuottoa velkojen sijoituksille.

Yritys Y:n osalta oman pääomantuotto-% on ollut vuosina 2019 ja 2022 negatiivinen. Muina vuosina tunnusluku on ollut tyydyttävä, välttävä tai heikko. Erityisesti vuosi 2020 on ollut hyvä, jolloin Yritys Y on tuottanut 12,1 % voittoa omistajien sijoittamalle pääomalle. Kuten kaaviosta 5 näkee edellä olevat asiat, lisäksi siinä on esitetty sijoitetun pääomantuotto-% vuosien 2019–2023 aikana. Kun mukaan otetaan korollinen vieraspääoma, huomataan, että yrityksellä on korollista velkaa, joka heikentää tulosta.

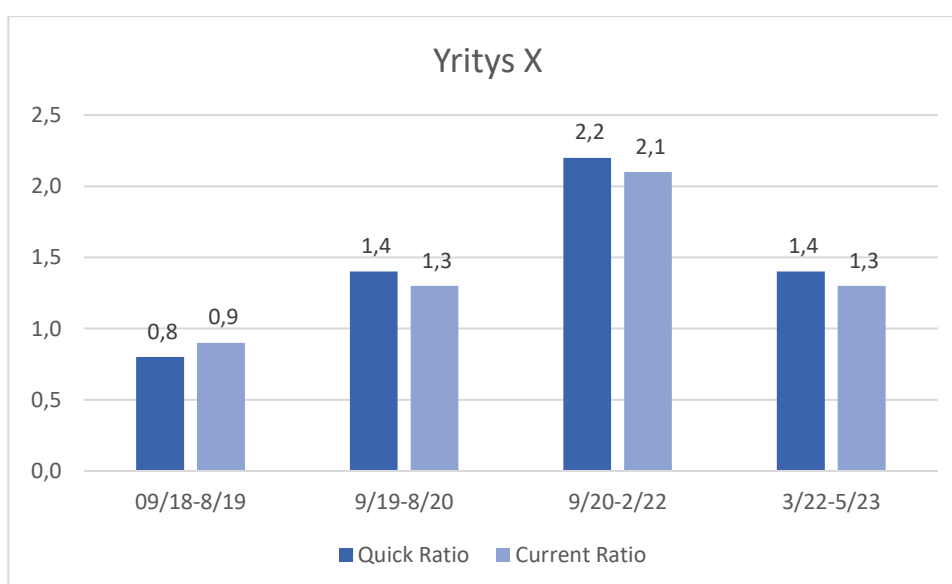
Kaavio 5. Yritys Y:n oman pääomantuotto-% ja sijoitetun pääomantuotto-%.

Yrityksien kannattavuus vaihtelee kohtalaisesta heikkoon. Käyttökateen ollessa alarajalla ja nettotuloksen ollessa jopa negatiivinen on kannattavuus sen suhteen heikkoa, jolloin yritys pystyy juuri ja juuri kattamaan operatiiviset kulut, mutta voittoa ei liiketoiminnasta synny. Toisaalta käyttökate- ja nettotulosprosentit ollessa joissakin tilinpäätöksissä lähellä 10 % on yrityksen kannattavuus varsin hyvä kattaessaan kulut ja tuottamaan omistajilleen voittoa. Tästä voidaan päätellä, että vaihtelua vuosien aikana on ollut johtuen aiemmin mainituista asioista.

4.3.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yritys X:n quick ratio on ollut hyvällä ja erinomaisella tasolla helmikuusta 2020 alkavasta tilinpäätöksestä eteenpäin eli yritys on voinut kattaa täysin lyhytaikaiset velat rahoitusomaisuudellaan. Elokuussa 2019 päättyneellä tilikaudella quick ratio on ollut tyydyttävällä tasolla. Kaaviosta 6 näkee tunnusluvun muutoksen. Samassa kaaviossa on esitetty myös current ratio tunnusluku. Current ration mukaan yrityksen maksuvalmius on ollut enimmäkseen tyydyttävällä tasolla. Elokuussa 2019 päättyneellä tilikaudella tunnusluku on ollut heikko.

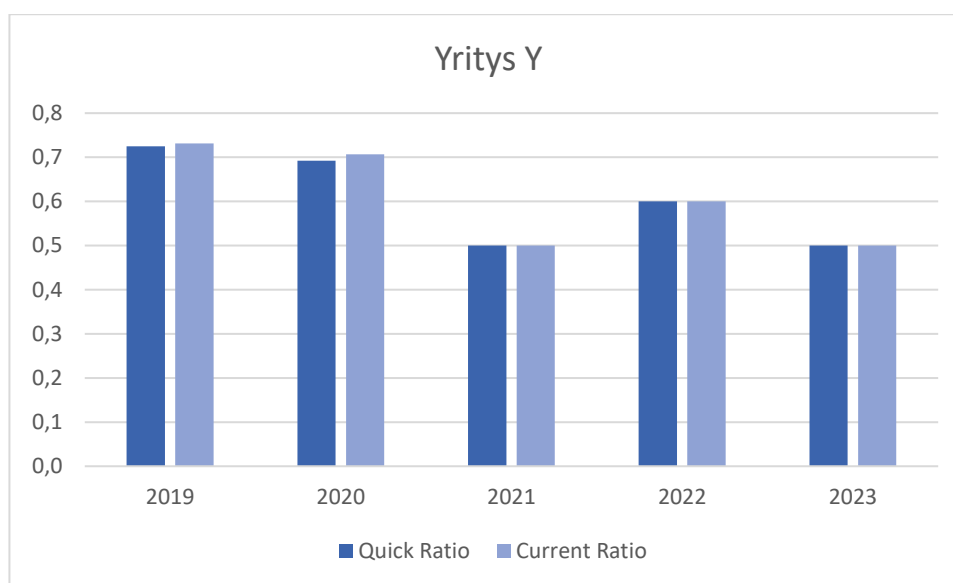
Tunnusluvut ovat parantuneet tilinpäätöksestä toiseen, mutta viimeisimmällä tilinpäätös hetkellä, joka on päättynyt toukokuussa 2023 tunnusluvut ovat tippuneet samalle tasolle kuin elokuussa 2020 päättyneellä tilikaudella. Tähän muutokseen on vaikuttanut lyhytaikaisen velan kasvu. Lyhytaikaisen velan määrä on tuplaantunut tilinpäätöksessä, jonka tilikausi on päättynyt toukokuussa 2023 verrattuna aiempaa tilinpäätökseen.

Kaavio 6. Yritys X:n Quick Ratio ja Current Ratio.

Yritys Y:n quick ratio ja current ratio muutokset ovat esitetty kaaviossa 7. Siitä huomataankin, että molemmat tunnusluvut ovat samanarvoiset samaisena tilikautena. Current ratio tunnuslukuun otettiin huomioon myös vaihto-omaisuus, mutta Yritys Y:llä vaihto-omaisuuden määrä on sen verran pieni, ettei se vaikuta tunnusluvun suuruuteen ja näin ollen saadaan molemmille tunnusluville sama

arvo. Quick ratio on jokaisella tilinpäätös hetkellä ollut alle yksi, joten Yritys Y:llä ei ole rahoitusomaisuutta riittävästi kattamaan lyhytaikaisia velkojaan. Tunnusluvun arvon vaihtelevuus on ollut enimmillään 0,2 yksikköä tilikausien välillä. Current ration osalta voidaan tehdä samanlaisia johtopäätöksiä, että maksuvalmius on Yritys Y:llä heikko, koska tunnusluvun arvo on ollut alle yksi.

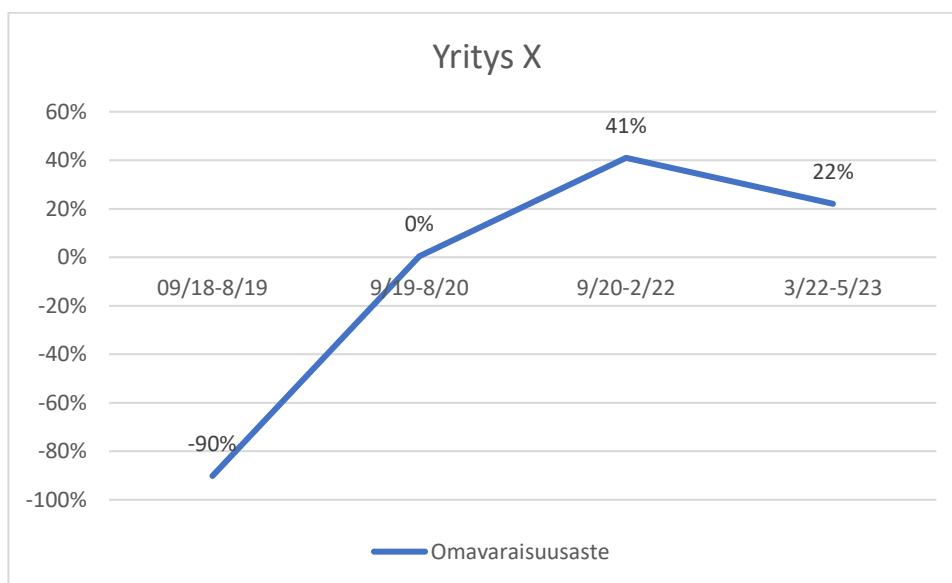
Kaavio 7. Yritys Y:n Quick Ratio ja Current Ratio.

Maksuvalmius on parempi yrityksessä X. Yritys pystyy kattamaan rahoitusomaisuudellaan lyhytaikaiset velat. Kun vaihto-omaisuus otetaan mukaan eli laskeaan current ratio, huomataan, että maksuvalmius heikkenee. Yritys Y:n kohdalla quick ration ja current ration mukaan maksuvalmius on heikko eli yritys ei pysty maksamaan lyhytaikaisia velkojaan nopeasti rahaksi muutettavilla varoillaan tilinpäätös hetkellä.

4.3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yritys X:n omavaraisuusaste on kehittynyt paljon elokuussa 2019 päättyneestä tilikaudesta elokuuhun 2020 päättyneeseen tilikauteen, kuten kaaviosta 8 muutoksen näkee konkreettisesti. Elokuussa 2019 päättyneellä tilikaudella oma pääoma on ollut lähes puoli miljoonaa euroa miinuksella johtuen edelliskausien tappiosta. Seuraavalla tilikaudella oma pääoma on jo hieman positiivinen, mutta edelleen omavaraisuus jää heikoksi. Elokuussa 2020 päättyneellä tilikaudella

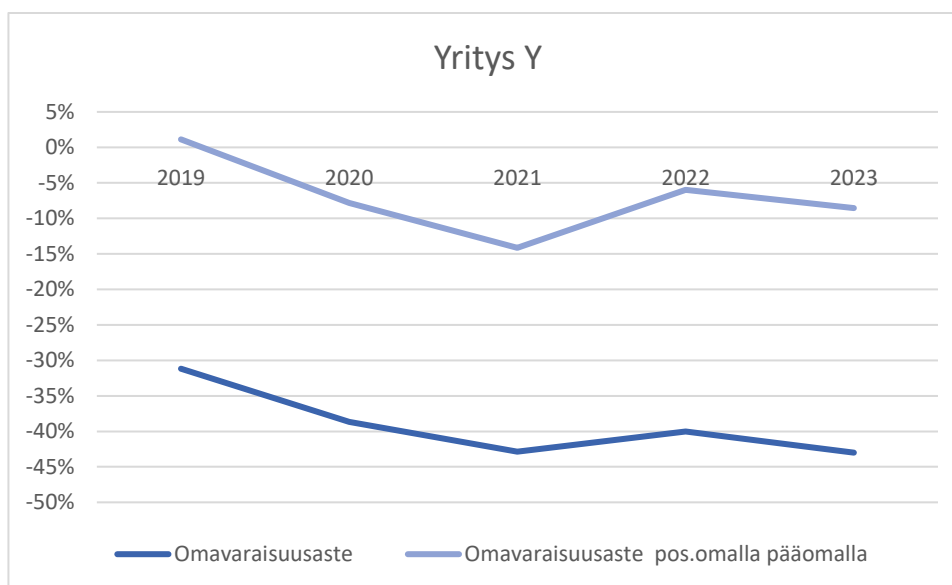
omavaraisuutta on parantanut lisäsijoitus sijoitettuun vapaan oman pääoman rahastoon. Tilikausi on ollut tappiollinen, johon on vaikuttanut koronaviruspandemian aikaiset rajoitukset.

Kaavio 8. Yritys X:n omavaraisuusaste.

Yritys X:n helmikuussa 2022 päättyneellä tilikaudella omavaraisuusaste on ollut hyvä. Omavaraisuusastetta paransi erittäin hyvä tilikauden voitto eikä vieraassa pääomassa ole ollut suuria lainoja heikentämässä tilannetta. Tästä seuraavalla tilikaudella omavaraisuusaste on tippunut noin 20 prosenttiyksikköä, vaikka tilikauden voitto on ollut samaa luokkaa kuin edellisellä tilikaudella. Heikentymiseen onkin vaikuttanut vieraan pääoman kasvaminen.

Yritys Y:llä omavaraisuus on ollut erittäin huono vertailutilikausilla. Vertailtavaksi on laskettu omavaraisuusaste negatiivisella omalla pääomalla sekä omalla pääomalla, johon on siirretty pääomalaina kokonaisuudessaan, jonka vuoksi oma pääoma muuttuu positiiviseksi. Kaaviossa 9 on esitetty molemmat omavaraisuusasteet yrityksen Y:n osalta. Tästä huomataan kuinka paljon pääomalainan oikaisu vieraasta pääomasta omaan pääomaan vaikuttaa yrityksen tunnusluvuissa. Tunnusluvun arvoista huomataan, että yrityksellä ei ole paljoa omia varoja sekä taseen vastattavaa loppusumma koostuu suurimmaksi osaksi vieraasta pääomasta.

Kaavio 9. Yritys Y:n omavaraisuusaste

Nettovelkaantumisaste yrityksen X:n osalta näyttää hyvältä. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä luku on positiivisen puolella, mutta edelleen hyvällä tasolla. Muina vertailutilinpäätöksissä nettovelkaantumisaste on ollut negatiivinen tarkoittaen sitä, että yritys X olisi tilinpäätöshetkellä pystynyt maksamaan korollisen velkansa kassavaroistaan pois. Nettovelkaantumisasteen muutos negatiivisesta positiiviseksi johtuu korollisen velan kasvusta. Tunnusluvun kehityksen tilinpäätöksien välillä nähdään taulukosta 7.

9/18–8/19	9/19–8/20	9/20–2/22	3/22–5/23
-58 %	-3371 %	-90 %	17 %

Taulukko 7. Yritys X:n nettovelkaantumisaste.

Yritys Y:n nettovelkaantumisaste jokaisella tilinpäätös hetkellä on ollut heikko. Tarkemmat luvut nähdään taulukosta 8. Heikkoon tunnuslukuun vaikuttaa yrityksen korollisen velan määrä, ja omien varojen arvon ollessa negatiivinen on tunnusluku silloin aina suuri.

2019	2020	2021	2022	2023
373 %	420 %	463 %	377 %	391 %

Taulukko 8. Yritys Y:n nettovelkaantumisaste.

Vakavaraisuus yrityksellä X on ollut menossa parempaan suuntaan vertailutilikausilla. Ainoastaan viimeisimmässä tilinpäätöksessä velan määrä on noussut muihin tilinpäätöksiin verrattuna, joka on vaikuttanut heikentävästi vakavaraisuuden tunnuslukuihin. Yritys Y:n osalta vakavaraisuus tunnuslukujen kautta katsottuna näyttää heikolta. Yrityksen vastattavaa puoli koostuu suurimmaksi osaksi vieraasta pääomasta, ja oma pääoma on tilinpäätöksissä negatiivinen, mikäli pääomalainaa ei ole oikaistu vieraasta pääomasta omaan pääomaan.

4.4 Toimiala- ja yritysvertailu

Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua -Toimialaraportin (2024) mukaan ala kasvoi tasaisesti vuoteen 2019 asti. Koronapandemia ja Ukrainan sota aiheutti sen jälkeen kustannuksien nousua ja energiakriisiä, jonka vuoksi inflaatio lähti kasvuun. Vuonna 2023 yrittäjät näkivät vuoden 2024 positiivisena alalle, mutta heti alkuvuonna 2024 tilanteet heikentyivät. Maksuvalmius on heikentynyt alalla, koska 47 % yrityksistä arvio varojensa kestävän yli kolme kuukautta. (Tesi 2024, 42.)

Vertailuyritykset Peurunka Oy ja Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy toimivat samalla toimialalla, jonka yritykset X ja Y yhdessä muodostavat. Taulukossa 9 on kuvattu Peurungan sekä Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy:n liikevaihto neljältä edelliseltä tilikausilta. Molempien yritysten liikevaihto on kasvanut koronavuosista tasaiseen tahtiin 8 miljoonasta eurosta 15 miljoonaan euroon. Yrityksien X ja Y liikevaihto on myös kasvanut, mutta kasvu ei ole ollut niin suurta kuin vertailtavilla yrityksillä. Esimerkiksi vuonna 2022 yhteinen liikevaihto on suurin piirtein 7,5 miljoonaa euroa, kun taas vuonna 2020 se on ollut 4,5 miljoonaa euroa. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien suhteen johtuen Yritys X:n tilikausien pituuksista ja ei-kalenterivuotisesta tilinpäätöstahdistista.

Liikevaihto	2020	2021	2022	2023
Peurunka Oy	8 554 000	11 117 000	13 375 000	15 564 000
Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy	8 357 000	10 402 000	13 143 000	14 352 000

Taulukko 9. Vertailuyrityksien liikevaihto ja liiketulos. (Finder 2024.)

Paremmiin vertailukelpoisia tunnuslukuja ovat käyttökateprosentti ja omavaraisuusaste. Käyttökateprosentin mediaani on ollut 1 % vuonna 2022 ravitsemistoiminnan yrityksillä. Yli kymmenen henkilöä työllistävässä yrityksissä kannattavuus käyttökateprosentin perusteella on ollut parempi, vaikka se on laskenut edellisvuosista noin kolme prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Majoitustoiminnan yrityksissä käyttökateprosentti on ollut parempi verrattuna ravitsemistöimintään. Majoitustoiminnan käyttökateprosentin mediaani on ollut vuonna 2022 9 %. (Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua – Toimialaraportti 2024, 41, 55.)

Taulukossa 10 on esitetty vertailtavien yritysten ja majoitus- ja ravitsemustoiminta-alan käyttökateprosentit vuosina 2019–2023. Käyttökateprosenttien muutoksesta toimeksiantaja yritysten sekä vertailtavien yritysten kohdalla samanlainen notkahdus vuoden 2022 tunnusluvuissa, mutta vuonna 2021 yritysten käyttökateprosentit ovat lähteneet kasvuun palautuen vuoden 2019 tasolle. Tähän notkahdukseen on vaikuttanut koronapandemia, joka matkailu- ja ravitsemustoimialalle teki suuria markkinahaasteita. Toimeksiantajayritysten käyttökateprosenttien keskiarvo on 7 % vuosien 2019–2023 perusteella, joka on toimialaan ja vertailtaviin yrityksiin verrattuna parempi.

Käyttökateprosentti	2019	2020	2021	2022	2023	Keskiarvo
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	6,4 %	5,5 %	5,7 %	4,7 %	4,0 %	5,26 %
Peurunka Oy	6,7 %	-3,8 %	8,7 %	-0,1 %	2,2 %	2,74 %
Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy	11,9 %	-8,4 %	9,3 %	4,9 %	11,6 %	5,86 %

Taulukko 10. Käyttökateprosentit 2019–2023 (Finder 2024; Tilastokeskus 2024).

Vuonna 2022 omavaraisuusasteen mediaani on ollut 40 prosenttia majoitustoimialalla. Omavaraisuusaste majoitustoimialalla on ollut vuosina 2019–2022 keskimäärin hyvällä tasolla koronasta huolimatta. Yli kymmenen henkilöä työllistävien yritysten omavaraisuusaste on ollut mediaanitasoa heikompi sen ollessa tyydyttävällä tasolla. (Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua – Toimialaraportti 2024, 43.)

Majoitus- ja ravitsemusalan omavaraisuusaste vuosina 2019–2023 Tilastokeskuksen yritysten tilinpäätöstietojen (2024) perusteella on esitetty taulukossa 11, jossa on myös nähtävillä vertailtavien yritysten ja toimialan omavaraisuusasteet vuosina 2019–2023 sekä niiden vuosien keskiarvot. Toimeksiantajayritysten omavaraisuusasteen keskiarvo on -25 % tai 15 % riippuen siitä, onko yritys Y:n omavaraisuusaste laskettu oikaisemattomasta vai oikaistusta omasta pääomasta. Toimeksiantaja sekä kilpailevien yritysten omavaraisuusaste on heikompi toimialan keskiarvoon verrattuna. Kaikista parhain tilanne on Kuopion ja Lohjan Kylpylöillä, joka on lähes toimialan keskiarvon tuntumassa.

Omavaraisuusaste	2019	2020	2021	2022	2023	Keskiarvo
Majoitus- ja ravitsemistointa	32,2 %	32,2 %	34,9 %	35,9 %	-	33,8 %
Peurunka Oy	22 %	15 %	19 %	12 %	11 %	16 %
Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy	49 %	24 %	28 %	27 %	33 %	32 %

Taulukko 11. Omavaraisuusaste 2019–2023 (Suomen Asiakastieto 2024; Tilastokeskus 2024).

Edellä on käsitelty matkailualan yritysten liikevaihdon suuruutta, jotka toimivat matkailu – ja ravitsemusosalalla ja yritysten toimintaan kuuluu lisäksi kylpylä- ja tapahtumatoiminta. Yritysten asiakaskunta on osittain samankaltainen. Toimeksiantajayritysten ja vertailtavien yritysten tunnuslukuja on verrattu keskenään sekä majoitus- ja ravitsemustoimialan lukuihin käyttökateprosentin ja omavaraisuusasteen kautta, jotta saataisiin selville kattava kuva toimeksiantajayritysten tämänhetkisestä tilanteesta.

4.5 Tasapainotettu tuloskortti

Yrityksille X ja Y muodostetaan yhteinen tasapainotettu tuloskortti auttamaan tavoitteiden saavuttamisessa, jotta toimintaa voitaisiin kehittää mittareiden näkökulmien avulla. Tasapainotettu tuloskortti muodostuu taloudellisesta näkökulmasta, asiakasnäkökulmasta, sisäisten prosessien näkökulmasta sekä oppimisen ja kasvun näkökulmasta. Jokaiseen osa-alueeseen on mietitty tavoitteet, joita mittareilla mitataan. Näiden lisäksi on tavoitetaso, johon pyritään toimenpiteillä pääsemään. Kuvassa 3 on esitetty toimeksiantajayrityksien yhteinen tasapainotettu tuloskortti tavoitteineen ja mittareineen, joista on alempana kerrottu lisää.

Kuva 4. Yritys X:n ja Y:n tasapainotetun tuloskortin tavoitteet ja mittarit.

Ensimmäiseksi käsitellään taloudelliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso. Tavoitteena on kannattavuuden ja vakavaraisuuden parantaminen. Niiden lisäksi tavoitteena on saada positiivinen kassavirta tai kassavirran muuttaminen positiiviseksi. Edellä mainittuja tavoitteiden kehittymistä mitataan mittareilla, jotka ovat käyttökateprosentti, omavaraisuusaste sekä maksuvalmiuden tunnusluvut selvittämään likviditeettiä ja kassanvirran riittävyyttä. Käyttökateprosentti halutaan pitää 10 % tuntumassa ja omavaraisuusastetta halutaan saada vakaammaksi. Kassavaroissa tavoitellaan niiden riittävyyttä siinä määrin, että lyhytaikainen velka olisi aina katettavissa niillä.

Asiakasnäkökulmassa tavoitellaan asiakaskokemuksen parantamista asiakaspalvelun sujuvuudella. Sitä seurataan asiakaspalautteen avulla, kuten puhelun jälkeen asiakkaalle lähetään viestillä linkki, jossa asiakkaat pääsevät kertomaan palautteen puhelinkeskustelusta. Tärkeää on myös seurata reklamaatioiden sisältöä ja määrää sekä niiden perusteella kehittää palveluita ja tuotteita. Näiden avulla tunnistetaan kehityskohteita ja parannetaan asiakaskokemusta.

Sisäisten prosessien näkökulmassa tehostetaan ja parannetaan palvelun laatua päivittämällä järjestelmiä ja nopeuttamalla asiakasviesteihin vastaamista eri alustoilla. Nykyaikaiset järjestelmät, jotka saadaan integroitua keskenään nopeuttavat ja tehostavat palvelua ja ovat toimintavarmempia, mikä vaikuttaa työntekijöiden ja asiakkaiden kokemukseen positiivisesti. Tätä voidaan mitata esimerkiksi virheiden määrän vähenemisellä esimerkiksi huoneavaimia tehdessä. Tällä hetkellä hotellijärjestelmä ja huoneavainjärjestelmä eivät kommunikoi keskenään vaan avaimet tehdään manuaalisesti. Riskinä on väärän huonenumeron kirjoittamine. Suorituskyvyn tehokkuutta voidaan mitata aikana, joka menee huoneavainten tekemiseen. Integraation avulla avainten tekeminen nopeutuu. Asiakasviesteihin vastaamista mitataan ajalla, mikä on viestin saapumisesta mennyt, että asiakkaalle on vastattu. Tällä saadaan selville, kuinka pitkään asiakas vastaustaan odottaa. Tämän avulla pystytään tarvittaessa tehostamaan palveluvaste aikaa.

Oppimisen ja kasvun näkökulmassa tarkastellaan henkilöstön jaksamista ja pyritään heitä siinä tukemaan. Henkilöstön ajatuksia kerätään henkilöstötyytyväisyyskyselyiden avulla, josta saadaan selville tyytyväisyys työpaikkaan, työolosuhteisiin ja johtamiseen. Henkilöstötyytyväisyyden lisäksi seurataan henkilöstön vaihtuvuuden määrää prosentteina vuoden aikana. Vaihtuvuusprosentti kertoo, kuinka suuri osa henkilöstöstä vaihtaa työantajaa vuoden aikana.

Näiden mittareiden tavoitteena yrityksiä taloudellisen tilan parantaminen ja riittävän kassavirran saaminen, jotta yritykset pystyvät rahoittamaan toiminnan ja hoitamaan velat. Kannattavuuden ollessa kunnossa voidaan tehdä uusia investointeja ja kasvattaa toimintaa. Jotta siihen päästäisiin, tarvitaan asiakastytyväisyyden parantamista, jolla luodaan kilpailuetua. Tehokkaat sisäiset prosessit tukevat yrityksiä työntekijöitä ja parantavat asiakaskokemusta. Työntekijöiden hyvinvointi vaikuttaa menestykseen. Tyytyväinen henkilökunta sitoutuu yritykseen. Näiden avulla yritys pääsee kohti strategista päämääräänsä ja tukevat yrityksen toimintaa kohti parempaa menestystä.

4.6 SWOT-analyysi

Kuvassa 5 esitetään matkailualan SWOT-analyysi Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua – Toimialaraportin (2024, 30) mukaan. Analyysin mukaan sisäisiä vahvuuksia ovat luonto, kulttuuri, toimeentulon tarjoaminen harvaan asutuilla asuinalueilla ja nuorten työllistäminen. Heikkouksiksi on listattu Suomen heikko tunnettavuus, osaavan työvoiman saatavuus, digitalisaation hyödyntämisen puutteet ja vähäiset resurssit kehittämismahdollisuuksiin. Ulkoisia mahdollisuuksia ovat työhyvinvoinnin kehittäminen, yhteistyön lisääminen, rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen ja tuotekehitys. Sen sijaan uhkia ovat kielteiset asenteet matkailua kohtaan, kiristynyt kilpailu matkailijoista ja työntekijöistä sekä kestävyiden huomioimatta jättäminen kokonaisvaltaisesti. (Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua – Toimialaraportti 2024, 30).

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonto, kulttuuri, puhtaus ja turvallisuus • Vastuullisuus • Tasa-arvo • Toimeentuloa harvaan asutuille alueille • Ala työllistää nuoria • Kansainvälistyminen lisääntynyt • Laatu parantunut 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suomen tunnettuus • Maantieteellinen saavutettavuus • Osaavan työvoiman saatavuus • Kohtaanto-ongelma • Työhyvinvointi • Niukat resurssit kehittämiseen • Sesonkiluoteisuus • Digitalisaation hyödyntäminen • Kehitys eriytyy alueellisesti yhä enemmän
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edelläkävijyys kestävydessä • Työhyvinvoinnin kehittäminen • Ympärivuotisuuden lisääminen • Tuotekehitys ja palvelumuotoilu • Digitalisaation hyödyntäminen • Rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen • Yhteistyön lisääminen 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globaalit muutokset ja epävarmuus • Kilpailu työvoimasta kiristyy • Kestävyyttä ei huomioida kokonaisuutena • Kiristynvä kilpailu matkailijoista • Kansainvälisen markkinaosuuden väheneminen • Kielteiset asenteet matkailua kohtaan

Kuva 5. Matkailualan SWOT-analyysi (Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua – Toimialaraportti 2024, 30).

Yritysten X ja Y yhteisessä SWOT-analyysissä on käsitelty samoja teemoja kuin kuvassa 5. Toimeksiantajayrityksien SWOT analyysissä on käsitelty kuvan 6 asioita, jotka erityisesti liittyvät yrityksiin X ja Y sekä niiden muodostamaan yrityskokonaisuuteen. SWOT-analyysin laadinnassa on hyödynnetty Nordean (2024) laatimia kysymyksiä, jotka on esitetty tämän opinnäytetyön liitteessä kaksi sivulla yksi. Näiden kysymyksien avulla on saatu kattava kuva yrityksien vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhista.

VAHVUUDET <ul style="list-style-type: none"> • Hyvät urheilumahdollisuudet • Monipuolisuus • Kaikki saman katon alla • Sijainti ja luonto 	HEIKKOUEDET <ul style="list-style-type: none"> • Sesonkipainotteisuus loma-ajoille • Korkeat kustannukset <ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistöjen ikä • Henkilöstöresurssit
MAHDOLLISUUDET <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointimatkailu • Kansainvälistyminen • Kokous- ja tapahtumapalvelut • Digitalisaation hyödyntäminen 	UHAT <ul style="list-style-type: none"> • Ostovoiman heikentyminen • Ympäristösäädökset • Kilpailevat yritykset

Kuva 6. Yrityksien X ja Y yhtenäinen SWOT-analyysi.

Yrityskokonaisuuden vahvuuksia ovat sen tarjoamat monipuoliset mahdollisuudet eri liikuntalajien harrastamiseen, kuten jääkiekkoon ja jalkapalloon. Kaikki harrastuspaikat sijaitsevat muutaman sadan metrin säteellä, joten siirtymät ovat vaivattomia. Sijainti kokonaisuudelle on hyvien kulkuyhteyksien päässä ison valtatievarressa, mutta kumminkin luonto on lähellä, jossa on mahdollisuuksia moneen uuteenkin aktiviteettiin ja entisten aktiviteettien parantamiseen.

Matkailuala on hyvin sesonkipainotteista painottuen viikonloppuihin ja koulujen loma-ajoille, joka myös näkyy toimeksiantaja yritysten kohdalla. Sesonkipainotteisuus vaikuttaa myös henkilökunnan saatavuuteen, kun työvoimaa tarvitaan erityisesti viikonloppuisin ja loma-aikoina. Kustannukset kasvavat esimerkiksi kiinteistötekniikan korkean iän vuoksi, jonka vuoksi tarvittaisiin kestävämpiä ja energiatehokkaampia ratkaisuja alentamaan kyseisiä kustannuksia investointien myötä.

Ulkoisina mahdollisuuksina voidaan pitää kansainvälisten matkajien lisäämistä kohdentaen markkinointia sinne suuntaan sekä hankkimalla mahdollisia yhteistyökumppaneita auttamaan markkinoinnissa. Hyvinvointimatkaajien sekä kokous- ja tapahtuma kävijöiden määrän kasvattaminen yrityskokonaisuuden vahvuuksien kautta. Mahdollisuutena voidaan myös pitää digitalisaation hyödyntämistä esimerkiksi online-maksujärjestelmän hankkiminen ja virtuaaliesittelyjen kehittäminen.

Ostovoima on heikentynyt viime vuosina, vaikka PAMin (2024) mukaan matkailu- ja ravintola-alan yritysten taloudellinen tilanne on parantunut elokuussa 2024 tehdyn kyselyn perusteella. Ostovoiman heikentymistä voidaan pitää ulkoisena uhkana yrityksen toiminnalle. Kilpailua alalla on varsinkin hyvinvointi- ja vapaa-ajan matkailijoista. Nykypäivänä eettinen näkökulma kiinnostaa asiakkaita ja ovat siitä enemmän tietoisia, joten erilaiset ympäristösäädökset ja siihen liittyvät lait lisäävät mahdollisia uhkia sekä kustannusten nousemisesta.

5 Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää yritysten X ja Y taloudellista tilannetta vuosina 2019–2023 kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukujen kautta. Osaa näistä tunnusluvuista verrattiin matkailu- ja ravintolatalouden lukuihin ja kahden samankaltaisen yrityksen lukuihin, jotta saadaan kattava ja riittävä kuva yritystoiminnan tilanteesta. Tunnuslukuanalyysin ja vertailun lisäksi yrityksistä X ja Y muodostettiin yhteinen tasapainotettu tuloskortti tavoitteineen sekä SWOT-analyysi tukemaan yritysten toimintaa kertoen sisäiset vahvuudet ja heikkoudet sekä ulkoiset mahdollisuudet ja uhat.

Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut osoittivat, että vuonna 2020 kannattavuus on heikentynyt aiemmasta vuodesta, koska koronapandemian vuoksi rajoitettiin ja suljettiin toimintoja, jotka erityisesti vaikuttivat matkailu- ja ravintola-alan toimintaan. Yritykset ovat toipuneet vuoden 2020 kannattavuuden laskusta ja saaneet toimintaan positiivisempaan suuntaan, vaikkakin vuonna 2023 kannattavuus on heikentynyt. Liikevaihto on ollut vuoden 2020 jälkeen noususuuntainen.

Yritys Y:n maksuvalmius ja vakavaraisuus olivat vuosina 2019–2023 heikkoa, mikä viittaa taloudellisiin haasteisiin ja epävakaiseen tilanteeseen. Yritys Y:n vakavaraisuutta on parannettu pääomallalla, jota yritys on saanut. Kun taas Yritys X:n maksuvalmius ja vakavaraisuus on ollut parempi ollessaan jopa hyvällä tasolla. Yritys X:llä vakavaraisuus on saatu vuosien aikana vakaammaksi. Elokuussa 2019 päättyneellä tilikaudella reilusti negatiivinen omavaraisuusaste on tuonut yritykselle epävarmuutta, jopa konkurssin uhkaa. Heikkoa tilannetta on parannettu lisäämällä omaa pääomaa SVOP-rahaston sijoituksen avulla.

Yritysten Y ja X tunnuslukuja on vertailtu yleisesti matkailu- ja ravintolatomialaan sekä toiminnaltaan samankaltaisiin yrityksiin. Vertailun lopputuloksena oli se, että kannattavuuden osalta yritykset Y ja X menestyvät keskimääräistä paremmin. Vakavaraisuuden osalta tilanne on yrityksiä osalta heikompi, erityisesti Yritys Y:llä, jonka tilannetta on tasapainotettu pääomallainalla. Näitä talouden heikkoja kohtia on pyritty kehittämään tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin avulla.

Tasapainotetun tuloskortin avulla pyritään seuraamaan kannattavuuden, vakavaraisuuden ja kassavirran tilannetta käyttökateprosentin, omavaraisuusasteen ja maksuvalmiuden tunnuslukujen avulla. Asiakasnäkökulmassa mitataan asiakastytyväisyyttä asiakaspalvelutilanteissa, kuten puhelinkeskustelun jälkeisellä palautekyselyllä. Reklamaatioiden määrää ja sisältöä seurataan aktiivisesti. Sisäisten prosessien näkökulmassa painotetaan järjestelmien nykyaikaisuutta ja päivitys tarvetta, kun taas oppimisen ja kasvun näkökulmassa seurataan henkilöstön tyytyväisyyttä kyselyiden avulla, ja mitataan henkilöstön vaihtuvuutta vuoden aikana.

SWOT-analyysin avulla huomattiin, että matkailualan yrityksillä sekä toimeksiantajayrityksillä vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat ovat hyvin samankaltaisia. Sijainti luonnon lähellä ja hyvien urheilumahdollisuuksien lisäävät toimeksiantajayrityksien vetovoimaa. Heikkoutena pidetään kausiluontoisuutta painottuen loma-aikoihin, joka johtaa hiljaisiin kausiin ja epätasaiseen kassavirtaan. Kiinteistöihin kohdistuu investointipaineita aiheuttaen taloudellista painetta erityisesti Yritys Y:lle. Mahdollisuuksia ovat kansainvälisyyden lisääminen, joka mahdollistaisi asiakaskunnan kasvattamista. Ostovoiman heikentyessä kuluttajien taloudellinen tilanne on epävakaata ja eikä heillä ole vapaa-ajan matkustamiseen taloudellista mahdollisuutta.

Johdanto-osiossa käsiteltiin aikaisempia tutkimuksia opinnäytetyöni aiheeseen liittyen. Tilinpäätösanalyysiin liittyviä opinnäytetöitä löytyi runsaasti, joissa oli lisäksi käsitelty toimialavertailua. Opinnäytetyötä, jossa tilinpäätösanalyysin ja vertailun lisäksi olisi käsitelty tuloskorttia, en löytänyt. Veijalaisen (2023) opinnäytetyö sisälsi tilinpäätösanalyysia ja strategiaa, joka vastaa omaa opinnäytetyötäni, vaikka strateginen näkökulma ei tähän liittyntykään. PunaMusta Media Oyj:llä vuodet 2020–2021 ovat olleet haastavia, kuten myös tämä opinnäytetyön

yrittäjillä johtuen maailmanlaajuisista kriiseistä. Muutoin PunaMustan taloudellinen tilanne on johtunut kyseisen alan haasteista. Sotkasiiran (2021) opinnäytetyössä tehtiin tilinpäätösanalyysi hotelli- ja ravintola-alan yrityksestä. Sotkasiiran opinnäytetyön yrityksen taloudellinen tilanne on vakaampi, mutta koronapandemia on vaikuttanut kyseisen yrityksen talouteen heikentävästi. Opinnäytetyö on vuodelta 2021, joten taloudellinen selviytyminen koronasta ei Sotkasiiran opinnäytetyössä tule ilmi. Mäki-Hakolan (2019) opinnäytetyö oli yritysanalyysi Kuitu Media Oy:stä, joka vastasi aiheelta tätä opinnäytetyötäni. Mäki-Hakola oli tehnyt trendianalyysin, kun taas tässä opinnäytetyössäni käsittelin tasapainotettua tulokorttia ja SWOT-analyysiä.

Muihin opinnäytetöihin verrattuna tässä opinnäytetyössä tilinpäätösanalyysi on tehty kahden yrityksen osalta erikseen. Toimialavertailussa toimeksiantajayrityksiä käsitellään kokonaisuutena, jonka he yhdessä muodostavat. Tasapainotetun tulokortin ja SWOT-analyysin kohdalla toimintaa käsitellään kokonaisuutena. Toimeksiantajayritykset muodostavat harvinaisen kokonaisuuden Suomessa, koska yritys Y:n omistajana toimii kunnallinen taho, joka hallinnoi kunnan omistamia hotelli- ja urheilukiinteistöjä.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi on ollut kokonaisuudessaan mielenkiintoinen ja edennyt suunnitellussa aikataulussa. Välillä on ollut vaikeuksia ja ongelmia, mutta aina niihin on ratkaisu löytynyt. Teoriamateriaalia ammattikirjallisuuden parista tilinpäätösanalyysiin löytyi runsaasti, joiden pohjalta sai kirjoitettua kattavan teoriaosuuden aiheesta. Haastavin osuus oli toimeksiantajayrityksien tilinpäätösosuuksien muuttaminen muotoon, että sitä pystyi helposti hyödyntämään. Toimivammaksi tavaksi huomasin perinteisen manuaalisen kopioimisen Exceliin. Tässä vaihtoehdossa haasteena oli mahdolliset näppäilyvirheet.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää toimeksiantajayrityksien taloudellista tilannetta noin viideltä edelliseltä vuodelta. Oman haasteensa toi toisen yrityksen tilikausien ei-kalenterivuotinen tilinpäätöstahti sekä samaisen yrityksen tilikaudet eivät aina olleet 12 kuukauden mittaisia vaihdellen 12–18 kuukauden välillä. Tilikausien vaihteleva pituus toi samanlaista haastetta myös toimialavertailuun, joten tulokset ovat suuntaa antavia.

Kokonaisuudessaan tutkimus on onnistunut, sillä pääsin tutkimuksen tavoitteisiin. Sain selville yritysten taloudellisen tilanteen sekä sitä vertailtiin toimialaan ja kilpaileviin yrityksiin. Vertailun pohjalta sain selville toimeksiantaja yritysten tilanteen alaan ja kilpaileviin yrityksiin nähden. Tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin avulla etsin mahdollisia kehittämiskohteita eri näkökulmista katsottuna.

Hyvänä tieteellisenä tapana pidetään luotettavuutta, rehellisyyttä, arvostusta ja vastuunkantoa. Eettisesti on tärkeää huolehtia mahdollisista luvista ja suostumuksista ennen työn aloittamista, ilmoitetaan mahdollinen sidonnaisuus tutkittavaan kohteeseen liittyen sekä arvostetaan tutkimuskohdetta. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023, 12–13.) Opinnäytetyössäni olen saanut luvat käyttää tilinpäätöstietoja ja tuonut ilme mahdollisen sidonnaisuuden tutkimuskohteisiin liittyen. Yritysten tietoja on käsitelty asian mukaisesti ja arvostetusti.

Validiteetti eli pätevyys ilmaisee sen, kuinka paikkansa pitävästi mittausmenetelmät mittaavat tutkittavaa asiaa. Reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkoitetaan johdonmukaisuutta mitattavaan asiaan. (Tietoarkisto 2024.) Tässä opinnäytetyössä kvantitatiivisin eli määrällisin keinoin kerätty tutkimusaineisto eli tässä tapauksessa yritysten X ja Y tilinpäätöksiä voidaan pitää luotettavina aineistoina. Aineistoto on luotu kirjanpitolainsäädäntöä noudattaen.

Opinnäytetyössä olen tuonut esille omaa tietoa yrityksen toiminnasta monien työvuosien kautta. Puusan & Juusan (2020) mukaan laadullinen tutkimus voi olla kontekstisidonnaista, sillä sosiaalinen käsitys muovautuu erilaisten käsitysten ja tulkintojen mukaan riippuen henkilöstä. Tästä voidaan päätellä, että omat käsitykset ja tulkinnat voivat olla epärelevantteja.

Mahdollinen jatkotutkimus tilinpäätösanalyysin liittyen voisi tehdä neljän tai viiden vuoden kuluttua, jotta saadaan kehitysajankulun suunta selville. Samalla voitaisiin tutkia, onko yritykset ottaneet tasapainotetun tuloskortin ja SWOT-analyysin ideoita käyttöön, ja jos on, miten ne ovat vaikuttaneet yrityksen toimintaan. Mielenkiintoista olisi myös tutkia kilpailevien yritysten tilannetta muutama vuoden kuluttua esimerkiksi, onko toimeksiantaja yritysten ja kilpailevien yritysten tilanteessa samankaltaisia muutoksia. Mielenkiintoista olisi nähdä, kuinka yritys X:n liiketoiminnan laajeneminen näkyy kannattavuudessa, ja miten yritys Y parantaisi taloudellista tilannettaan.

Lähteet

- AlmaInsight. 2024. Tilinpäätösanalyysi-perustyökalu yritysarviointiin. <https://www.almainights.fi/kaikki-tuotteet-ja-palvelut/tilinpaatosanalyysi/>. 4.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Current ratio. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/maksuvalmius/current-ratio/>. 9.9.2024.
- AlmaInsights. 2024. Kannattavuus. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/kannattavuus/>. 18.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Käyttökate-%. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/kannattavuus/kayttokate-prosentti/>. 18.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Liiketulos ja liiketulos-%. <https://www.almainights.fi/tun-nuslu-kuopas/kannattavuus/liiketulos-ja-liiketulos-prosentti/>. 18.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Liikevaihto. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/toi-minnan-laajuus/liikevaihto/>. 18.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Nettotulos ja nettotulos-%. <https://www.almainights.fi/tun-nuslu-kuopas/kannattavuus/nettotulos-ja-nettotulos-prosentti/>. 28.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Nettovelkaantumisaste-%. <https://www.almainights.fi/tun-nuslu-kuopas/vakavaraisuus/nettovelkaantumisaste-prosentti-net-gearing/>. 10.9.2024.
- AlmaInsights. 2024. Oman pääoman tuotto-% (ROE). <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/kannattavuus/oman-paaoman-tuotto-pro-sentti-roe/>. 28.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Omavaraisuusaste. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/vakavaraisuus/omavaraisuusaste-prosentti/>. 9.9.2024.
- AlmaInsights. 2024. Quick ration. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/maksuvalmius/quick-ratio/>. 9.9.2024.
- AlmaInsights. 2024. Sijoitetun pääomantuotto-% (ROCE). <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/kannattavuus/sijoitetun-paaoman-tuotto-pro-sentti-roi/>. 28.8.2024.
- AlmaInsights. 2024. Tunnuslu-kuopas. <https://www.almainights.fi/tunnuslu-kuopas/>. 6.9.2024.
- Asiakastieto.fi. 2024. Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy. <https://www.asiakastieto.fi/yritykset/kuopion-ja-lohjan-kylpylat-oy/24954677/taloustie-dot>. 4.11.2024.
- Asiakastieto.fi. 2024. Peurunka Oy. <https://www.asiakastieto.fi/yritykset/peu-runka-oy/01764715/taloustiedot>. 4.11.2024.
- Elinkeinoelämän keskusliitto. 2024. Hinnat. <https://ek.fi/tutkittua-tietoa/tietoa-suomen-taloudesta/hinnat/>. 28.10.2024.
- Finder. 2024. Kuopion ja Lohjan Kylpylät Oy. <https://www.finder.fi/Hotelli/Kylpyl%C3%A4hotelli+Rauhalahti/Kuopio/yhteystiedot/2718334>. 21.10.2024.
- Finder. 2024. Peurunka Oy. <https://www.finder.fi/Hotelli/Kylpyl%C3%A4ho-telli+Peurunka/Laukaa+as/yhteystiedot/137675>. 21.10.2024.
- Heikinmatti, K., Jahkonen, E., Kanervisto, M., Kekki, S., Marjomaa, J., Ruusu-laakso, J. & Toivio, A. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudeamus.
- Ikäheimo, S., Laitinen, E., Laitinen, T. & Puttonen, V. 2014. Yrityksen taloushal-linto tänään. Vaasa: Multiprint Vaasa.

- Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. 2021. Laskenta-toimi. Helsinki: Edita Publishing.
- Kallunki, J. 2022. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Alma Talent.
- Kirjanpitoasetus 1339/1997.
- Kirjanpitolaki 1336/1997.
- Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2023. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tul-kinta. Helsinki: Alma Talent.
- Mäki-Hakola, A. 2019. Yritysanalyysi Kuitu Media Oy. Metropolia Ammattikor-keakoulu. Liiketalous. Opinnäytetyö.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/166902/Antti_Maki-Hakola.pdf?sequence=2&isAllowed=y. 21.11.2024.
- Neilimo, K & Uusi-Rauva, E. 2022. Johdon laskentatoimi. Helsinki: Edita Pub-lishing.
- Nordea. 2024. Tee markkinatutkimus. <https://www.nordea.fi/yritysassiakkaat/yrityksesi/yrityksen-perustaminen/tutki-ja-kartoita.html#tab=SWOT-analyysin-edut>. 8.11.2024.
- PAM. 2024. PAMin suhdannebarometri: Ostovoiman heikentyminen varjostaa palvelualojen näkymiä. <https://www.pam.fi/artikkelit/pamin-suhdannebarometri-ostovoiman-heikentyminen-varjostaa-palvelualojen-nakymia/>. 13.11.2024.
- Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus. Ellips Library. 14.8.2024
- Rantalainen. 2024. Monipuolinen toimialavertailu bi-raportoinnin avulla. <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/monipuolinen-toimialavertailu-bi-raportoinnin-avulla/>. 16.11.2024.
- Salmi, I. 2020. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita Publishing.
- Sotkasiira, S. 2021. Tilinpäätösanalyysi Matkailu Oy. Tampereen ammattikor-keakoulu. Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/497489/Sotka-siira_Samiila.pdf?sequence=3&isAllowed=y. 21.11.2024.
- Tesi. 2024. Kasvuyrityspulssi. <https://tesi.fi/wp-content/uploads/2024/01/Kasvu-yrityspulssi-kierros-8-FINAL.pdf>. 20.11.2024.
- Tietoarkisto. 2024. Mittaaminen: Mittarin luotettavuus.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metodologiaopetus/kvanti/mittaami-nen/luotettavuus/>. 14.11.2024.
- Tilastokeskus. 2024. Tilastokeskuksen maksuttomat tilastotietokannat,
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__yrtil/stat-fin_yrtil_pxt_13vx.px/table/tableViewLayout1/. 4.11.2024.
- Tilintarkastuslaki 1141/2015.
- Työ- ja elinkeinoministeriö. 2024. Matkailuala kohti uudistuvaa kasvua: Toimi-alaraportti 2024. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-949-0>. 4.8.2024.
- Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tie-doista 1753/2015.
- Veijalainen, N. 2023. PunaMusta Media Oyj strategisesta näkökulmasta. Kare-lia-ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäyte-työ. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/792071/Veijalai-nen%20Niko.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. 21.11.2024.
- Vilkka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä: ratkaisut tutkimuksen umpiku-jiin. PS-kustannus. Ellips Library. 17.9.2024.
- Vuorinen, T & Huikkola, T. 2023. Strategiakirja 25 työkalua. Helsinki: Alma Ta-lent.

1. LIIKEVAIHTO	
2. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	
3. Valmistus omaan käyttöön	
4. Liiketoiminnan muut tuotot	
3. Valmistus omaan käyttöön	
5. Materiaalit ja palvelut	
	a) Aineet, tarvikkeet ja tavarat
	aa) Ostot tilikauden aikana
	ab) Varastojen muutos
	b) Ulkopuoliset palvelut
6. Henkilöstökulut	
	a) Palkat ja palkkiot
	b) Henkilösivukulut
	ba) Eläkekulut
	bb) Muut henkilösivukulut
7. Poistot ja arvonalentumiset	
	a) Suunnitelman mukaiset poistot
	b) Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
	c) Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
8. Liiketoiminnan muut kulut	
9. LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	
10. Rahoitustuotot ja -kulut	
	a) Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä
	b) Tuotot osuuksista omistusyhteisyhteisöissä
	c) Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista
	d) Muut korko- ja rahoitustuotot
	e) Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista
	f) Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista
	g) Korkokulut ja muut rahoituskulut
11. VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	
12. Tilinpäätössiirrot	
	a) Poistoeron muutos
	b) Verotusperusteisten varausten muutos
	c) Konserniavustus
13. Tuloverot	
14. Muut välittömät verot	
15. TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	

Vastaavaa				
A PYSYVÄT VASTAAVAT				
	I Aineettomat hyödykkeet			
	1. Kehittämismenot			
	2. Aineettomat oikeudet			
	3. Liikearvo			
	4. Muut aineettomat hyödykkeet			
	5. Ennakkomaksut			
	II Aineelliset hyödykkeet			
	1. Maa- ja vesialueet			
	2. Rakennukset ja rakennelmat			
	3. Koneet ja kalusto			
	4. Muut aineelliset hyödykkeet			
	5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
	III Sijoitukset			
	1. Osuudet saman konsernin yrityksissä			
	2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä			
	3. Osuudet omistusyhteisyhteisöissä			
	4. Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä			
	5. Muut osakkeet ja osuudet			
	6. Muut saamiset			
B VAIHTUVAT VASTAAVAT				
	I Vaihto-omaisuus			
	1. Aineet ja tarvikkeet			
	2. Keskeneräiset tuotteet			
	3. Valmiit tuotteet/tavarat			
	4. Muu vaihto-omaisuus			
B VAIHTUVA	5. Ennakkomaksut			
	II Saamiset			
	1. Myyntisaamiset			
	2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä			
	3. Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä			
	4. Lainasaamiset			
	5. Muut saamiset			
	6. Maksamattomat osakkeet/osuudet			
	7. Siirtosaamiset			
	III Rahoitusarvopaperit			
	1. Osuudet saman konsernin yrityksissä			
	2. Muut osakkeet ja osuudet			
	3. Muut arvopaperit			
	IV Rahat ja pankkisaamiset			

Vastattavaa					
A OMA PÄÄOMA					
	I Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma				
	II Ylikurssirahasto				
	III Arvonkorotusrahasto				
	IV Muut rahastot				
	1. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto				
	2. Vararahasto				
	3. Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot				
	4. Käyvän arvon rahasto				
	5. Muut rahastot				
	V Edellisten tilikausien voitto (tappio)				
	VI Tilikauden voitto (tappio)				
B TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
	1. Poistoero				
	2. Verotusperäiset varaukset				
C PAKOLLISET VARAUKSET					
	1. Eläkevaraukset				
	2. Verovaraukset				
	3. Muut pakolliset varaukset				
D VIERAS PÄÄOMA					
	1. Joukkovelkakirjalainat				
	2. Vaihtovelkakirjalainat				
	3. Lainat rahoituslaitoksilta				
	4. Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta				
	5. Saadut ennakot				
	6. Ostovelat				
	7. Rahoitusvekselit				
	8. Velat saman konsernin yrityksille				
	9. Velat omistusyhteisyriyksille				
	10. Muut velat				
	11. Siirtovelat				

(Yrityksen nimi) SWOT-analyysi

Vahvuudet

Tunnista omat sisäiset vahvuutesi kysymällä itseltäsi:

- Mikä saa yritykseni erottumaan muista?
- Mikä tekee tuotteestani/palvelustani/ideastani ainutlaatuisen tai arvokkaan?
- Mikä saa yritykseni houkuttelemaan asiakkaita ja menestymään?
- Mikä on minun kilpailuetuni?

Heikkoudet

Tunnista omat sisäiset heikkoutesi kysymällä itseltäsi:

- Pärjääkö yritykseni kilpailussa?
- Onko minulla kokemusta/työvoimaa yrityksen pyörittämiseen?
- Pystyykö yritykseni täyttämään lupauksensa asiakkailleen?
- Pystynkö luomaan riittävästi kassavirtaa pitämään yritykseni pystyssä?

Mahdollisuudet

Tunnista ulkoiset mahdollisuutesi kysymällä itseltäsi:

- Mitkä tämänhetkiset trendit sopivat yhteen yritysideoani kanssa?
- Onko yritysideoassani potentiaalia myös ulkomaille?
- Kuinka voin jatkokehittää tuotettani/palveluani/ideoani?
- Millaisesta markkinoiden kehityksestä yritykseni voi hyötyä?

Uhat

Tunnista ulkoiset uhkasi kysymällä itseltäsi:

- Mitkä poliittiset/taloudelliset trendit voivat vaikuttaa bisnesideoani?
- Voivatko jotkut lainsäädännölliset aloitteet vaikuttaa bisnesideoani?
- Mitä mahdollisia esteitä en ole vielä ajatellut?
- Onko olemassa joitain kilpailijoita, joista minun tulisi olla huolissani?

Kirjoita ajatuksesi SWOT-analyysiä varten alla oleviin kenttiin

Vahvuudet (sisäiset)	Heikkoudet (sisäiset)
<p>Voit esimerkiksi luokitella sisäiset vahvuutesi seuraavanlaisiin teemoihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pätevyys ja kilpailulliset edut (hinta, arvo/laatu) • Resurssit, voimavarat (myös data) ja ihmiset (kokemus/tieto) • Taloudelliset reservit, tuotot • Innovatiivisuus ja markkinoinnin tavoitavuus • Sijainti, maantieteellinen ja globaali/paikallinen tavoitavuus • Prosessit, järjestelmät, tietotekniikka, viestintä 	<p>Voit esimerkiksi luokitella sisäiset heikkoutesi seuraavanlaisiin teemoihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pätevyyden ja kilpailullisten etujen puute • Maine, läsnäolo ja tavoitavuus (vaikuttavat ydintoimintoihin) • Aikataulut, deadlinet ja toimittajat (toimitusketju) • Varallisuus ja kassavirta, kassavaje • Datan, suunnitelmien ja projektien luotettavuus • Johtajuus ja seuraajasuunnittelu
Mahdollisuudet (ulkoiset)	Uhat (ulkoiset)
<p>Voit esimerkiksi luokitella ulkoiset mahdollisuutesi seuraavanlaisiin teemoihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markkinat ja yritys-/tuotekehitys • Alan trendit • Innovaatiot ja teknologinen kehitys • Globaalit vaikuttimet ja markkinakehitykset • Tuonti ja vienti • Merkittävät sopimukset, taktiikat ja yllätykset 	<p>Voit esimerkiksi luokitella ulkoiset uhkasi seuraavanlaisiin teemoihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poliittiset ja taloudelliset vaikutukset • Lainsäädännölliset ja ympäristölliset vaikutukset • Kilpailijoiden toimet ja markkinoiden vaatimukset • Teknologia-, palvelu- ja sopimusinnovaatiot • Uudet sopimukset/yhteistyökumppanit ja taloudelliset tilanteet